

**ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**

**ΓΕΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (πρ. Τμήμα
Χρηματοοικονομικής και Λογιστικής ΤΕΙ Θεσσαλίας, Ν.4589/19)**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**« ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΣΤΑ
ΜΕΓΕΘΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ »**

ΜΕΡΙΧΩΒΙΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ του ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

**ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ/
ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΔΗΜΟΣ/ΚΩΝ
ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΒΡΕΝΤΖΟΥ ΕΛΕΝΗ**

ΒΟΛΟΣ 2019

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι να μελετήσει το φορολογικό καθεστώς στην Ελλάδα. Αρχικά, αναλύονται οι έννοιες του φόρου και παρουσιάζονται οι διακρίσεις του φόρου ενώ στη συνέχεια γίνεται σύγκριση της φορολογίας στην Ευρώπη. Επίσης, πραγματοποιείται ανάλυση της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα ενώ παρουσιάζονται η αλλαγές στο ελληνικό φορολογικό σύστημα και η συμμόρφωση των εταιρειών στις νέες ισχύουσες διατάξεις. Έπειτα, θέλοντας να αναλύσουμε τις επιπτώσεις της φορολογίας στον κλάδο των ξενοδοχείων, αναλύουμε αρχικά τον ξενοδοχειακό κλάδο στην Ελλάδα και στη συνέχεια κάνουμε τη σύνδεση των ξενοδοχείων με τον τουρισμό. Επιπλέον, παραθέτουμε αναλύσεις και στοιχεία που φανερώνουν ότι ο ξενοδοχειακός κλάδος στην Ελλάδα έχει υποστεί σημαντικές απώλειες λόγω του νέου φορολογικού καθεστώτος, στοιχείο που έχει οδηγήσει με τη σειρά του σε μείωση της οικονομικής ανάπτυξης και επομένως σε μείωση των θέσεων εργασίας. Τέλος, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας ενώ γίνονται και προτάσεις για τη βελτίωση της κατάστασης.

ABSTRACT

The purpose of this work is to study the tax regime in Greece. Initially, the concepts of tax are analyzed and tax discrimination is presented, followed by a comparison of taxation in Europe. An analysis of tax evasion in Greece is also being carried out, while changes in the Greek tax system and the compliance of companies with the new provisions in force are presented. Then, in order to analyze the impact of taxation on the hotel industry, we first analyze the hotel industry in Greece and then link the hotels with the tourist. In addition, we provide analyzes and figures that show that the hotel industry in Greece has suffered considerable losses due to the new tax regime, which has the effect of reducing economic growth and thus reducing jobs. Finally, the results of the survey are presented and suggestions are made to improve the situation.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Φόρος – Ορισμός.....	6
1.2 Αντικείμενο του φόρου.....	7
1.3 Φορολογικές διακρίσεις.....	7
1.4 Έμμεσοι Φόροι που εφαρμόζονται στην Ελλάδα.....	8
1.5 Ειδικά καθεστώτα ΦΠΑ.....	11
1.6 Είδη ΦΠΑ.....	12
1.7 Το ελληνικό φορολογικό σύστημα.....	13
1.8 Φορολογική πολιτική.....	13
1.9 Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα.....	14
1.10 Σύγκριση ΦΠΑ στην Ευρώπη.....	16
1.11 Επιχειρήσεις και φορολογία.....	24
1.12 Συμμόρφωση επιχειρήσεων με το φορολογικό σύστημα.....	28
1.13 Αλλαγές στο φορολογικό σύστημα.....	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Βιβλιογραφική ανασκόπηση.....	21
2.2 Το μεταβαλλόμενο προφίλ του τομέα των καταλυμάτων.....	23

2.3	Η έννοια της ξενοδοχειακής επιχείρησης.....	35
2.4	Ο ξενοδοχειακός κλάδος στην Ελλάδα.....	36
2.5	Ο καθορισμός των "φόρων τουρισμού" και της "ανταγωνιστικότητας του τουρισμού"	37
2.6	Η ανταγωνιστικότητα των τιμών και η επίπτωση του φόρου.....	38
2.7	Παράγοντες που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα του τουρισμού	39
2.8	Φόροι σχετικά τους φορείς παροχής καταλύματος.....	40
2.9	Η αρχή της οικονομικής κρίσης και οι συνέπειες στον ελληνικό τουρισμό στην αρχή αυτής της περιόδου.....	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1	Συγκριτική ανάλυση φορολογικής επιβάρυνσης ξενοδοχείων	43
3.2	Εμπειρική ανάλυση της Φοροδοτικής ικανότητας του ξενοδοχειακού κλάδου	45
3.3	Εμπειρική ανάλυση του οικονομικού αντίκτυπου της αύξησης του ΦΠΑ στον ξενοδοχειακό κλάδο.....	47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1	Συμπεράσματα.....	51
4.2	Προτάσεις.....	54
	Βιβλιογραφία.....	62

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Φόρος - Ορισμός

Ο φόρος αποτελεί μία υποχρεωτική εισφορά που καταβάλλεται από τον πολίτη και την επιχείρηση και εισπράττεται από το κράτος για να καλύψει τις δημόσιες δαπάνες. Επίσης, ο φόρος είναι η μονομερής αναγκαστική μεταφορά πόρων από τον ιδιωτικό στον δημόσιο τομέα, η οποία είναι απαραίτητη για την κάλυψη των δημόσιων επιβαρύνσεων (Charlet, 2010). Θα μπορούσε να πει κανείς ότι η φορολογία αποτελεί μία από τις βασικές πηγές εσόδων του δημόσιου τομέα που καλύπτουν τις δημόσιες δαπάνες.

Ο φόρος είναι μια υποχρεωτική εισφορά που επιβάλλεται στα άτομα από το κράτος για την κάλυψη των δαπανών που πραγματοποιούνται για κοινή χρήση. Στο πλαίσιο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ο φορολογικός τομέας μπορεί να ταξινομηθεί σε δύο μεγάλες κατηγορίες που βασίζονται στη φορολογική επιβάρυνση καθώς και στη σχέση μεταξύ φόρου και εισοδήματος. Σύμφωνα με την τελική επίπτωση του φόρου υπάρχει άμεσος φόρος και έμμεσος φόρος.

Οι άμεσοι φόροι περιλαμβάνουν τον φόρο εισοδήματος των επιχειρήσεων, τον φόρο ακίνητης περιουσίας και τα τιμολόγια, ενώ ο έμμεσος φόρος περιλαμβάνει φόρο επί των πωλήσεων και φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι ένας φόρος που εισπράττεται σε κάθε στάδιο της αλυσίδας παραγωγής και διανομής μέχρι το στάδιο της λιανικής πώλησης.

Ο ΦΠΑ επιβάλλεται σε κάθε παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, όπου πρόκειται για φορολογητέα παράδοση αγαθού ή παροχής υπηρεσιών από υποκείμενο στον φόρο κατά την άσκηση ή την άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας ασκείται από αυτόν. Αυτός είναι ένας φόρος που επιβάλλεται στην αξία που προσθέτουν οι κατασκευαστές σε κάθε στάδιο παραγωγής. Πρόκειται για φόρο κατανάλωσης αντί για εισόδημα (Clayton, 1995).

Οι πολίτες μέσα από αυτόν τον τρόπο είναι αναγκασμένοι να κάνουν υλικές θυσίες για να συμβάλουν στη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού και την παροχή εξόδων όπως οι μισθοί των δημοσίων υπαλλήλων, η εκπαίδευση, η υγεία, η εθνική άμυνα και άλλα.

Η καταβολή των φόρων είναι απαραίτητη για την ύπαρξη και την ευημερία του πολίτη, ως άτομο στην κοινότητα.

Το φορολογικό όφελος είναι νομισματικό, έχει οριστικό χαρακτήρα και το αντικείμενο της παροχής είναι ιδιώτες Έλληνες πολίτες ή μη φυσικά και νομικά πρόσωπα. Η φορολογία ικανοποιείται από κρατικούς σκοπούς ή με άλλα λόγια από συλλογικές ανάγκες. Αυτό είναι φυσικό, καθώς ο φόρος δεν προορίζεται για σκοπούς εξοικονόμησης, αλλά για τη δημιουργία αυτών των συνθηκών για την αντιμετώπιση των κρατικών αναγκών, η οποία γίνεται με τη μετατροπή του φόρου σε δημόσια περιουσία.

1.2 Αντικείμενο του φόρου

Οι φόροι επιβάλλονται λαμβάνοντας υπόψη διάφορα χαρακτηριστικά των φορολογουμένων. Ορισμένα βασικά στοιχεία του φόρου αποτελούν το αντικείμενο φορολογίας, το θέμα της φορολογίας και ο φορολογικός συντελεστής. Το αντικείμενο του φόρου ή αλλιώς φορολογική βάση είναι το μέγεθος βάσει του οποίου υπολογίζεται το ποσό του φόρου που θα πρέπει να καταβάλει ο φορολογούμενος. Η φορολογική βάση είναι κυρίως το εισόδημα, η περιουσία και τα έξοδα των φορολογουμένων.

Το πρόσωπο στο οποίο τα οικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως βάση υπολογισμού των φόρων ονομάζεται υποκείμενος στο φόρο. Ο υποκείμενος στον φόρο είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει τον φόρο ωστόσο μπορεί τα δύο αυτά πρόσωπα μπορεί να μην συμπίπτουν. Τα θέματα του φόρου είναι φυσικά και νομικά πρόσωπα. Το ποσό του φόρου, το οποίο αντιστοιχεί σε κάθε μονάδα φορολογικής βάσης και εκφράζεται ως ποσοστό, ονομάζεται φορολογικός συντελεστής (Σταματόπουλος και Καραβοκύρης, 2011).

1.3 Φορολογικές διακρίσεις

Οι φόροι μπορούν να διακριθούν με διάφορα κριτήρια. Η κύρια και πιο παραδοσιακή διάκριση είναι αυτή σε άμεσους και έμμεσους φόρους. Η διάκριση αυτή βασίζεται είτε στον τρόπο με τον οποίο συλλέγονται είτε στη φύση του φορολογικού στοιχείου. Οι άμεσοι φόροι θεωρούνται ονομαστικοί. Αυτό σημαίνει ότι αναφέρονται σε ορισμένα πρόσωπα και επιβάλλονται στο εισόδημα ή την περιουσία του φορολογούμενου. Τέτοιοι φόροι περιλαμβάνουν τον φόρο εισοδήματος, τον φόρο κληρονομιάς, τον φόρο

δωρεάς και γονικής παροχής, τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων, τον φόρο ακίνητης περιουσίας. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα άμεσου φόρου είναι ο φόρο προστιθέμενης αξίας ο οποίος διασφαλίζεται και εισπράττεται με την ίδια διαδικασία άμεσων φόρων, δηλαδή με καταχωρημένους καταλόγους.

Αντιθέτως, οι έμμεσοι φόροι είναι εκείνοι που επιβάλλονται στα έσοδα που δαπανώνται και εισπράττονται όχι ονομαστικά αλλά με την ευκαιρία ορισμένων γεγονότων ή συναλλαγών. Αυτοί οι φόροι είναι δασμοί, τέλη χαρτοσήμου, ειδικοί φόροι κατανάλωσης και, γενικά, όλοι οι φόροι που δεν εισπράττονται στους καταλόγους αλλά στα τιμολόγια.

Οι φόροι εισοδήματος είναι οι φόροι που εισπράττονται κατά την παραγωγή ή την απόκτηση εισοδήματος, δηλαδή την αμοιβή του έργου ή του κέρδους της επιχείρησης ή των εσόδων του κεφαλαίου. Οι φόροι ακίνητης περιουσίας είναι εκείνοι που επιβάλλονται στα περιουσιακά στοιχεία ή στο κεφάλαιο. Η πιο κοινή μορφή περιστασιακών φόρων ιδιοκτησίας είναι οι φόροι επί κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών. Η συστηματική φορολόγηση του κεφαλαίου είναι ο ετήσιος φόρος ιδιοκτησίας, ο οποίος στην πράξη καταλήγει ως ένα είδος συμπληρωματικού φόρου.

Οι φόροι επί των εξόδων ή των φόρων κατανάλωσης είναι οι φόροι που επιβάλλονται στη χρήση εισοδήματος ή κεφαλαίου για την απόκτηση αγαθών ή υπηρεσιών για καταναλωτικούς ή επενδυτικούς σκοπούς (ΟΟΣΑ, 2011). Η βάση αυτών των φόρων είναι η αξία της συναλλαγής ή της τιμής της αγοράς ή άλλα στοιχεία όπως το βάρος, ο όγκος κ.λπ. (ειδικοί φόροι κατανάλωσης).

1.4 Έμμεσοι Φόροι που εφαρμόζονται στην Ελλάδα

Ο ΦΠΑ Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) εισήχθη στην Ελλάδα από την 1η Ιανουαρίου 1987 (νόμος 1642/86), υιοθετώντας την έκτη οδηγία ΦΠΑ (77/388 / ΕΟΚ) ως συμφωνία προσχώρησης της Ελλάδας στην Ελλάδα ΕΟΚ και αντικατέστησε ορισμένους έμμεσους φόρους οι σημαντικότεροι από τους οποίους ήταν ο φόρος κύκλου εργασιών και φόρος χαρτοσήμου. Το παλαιότερο σύστημα έμμεσης φορολογίας ήταν πολύ περίπλοκο, όπως οι ονομαστικοί φορολογικοί συντελεστές διέφεραν ευρέως μεταξύ διαφορετικών ειδών συναλλαγών και αποτέλεσαν αντικείμενο σε πολυάριθμες εξαιρέσεις, μειώσεις των επιτοκίων και σωρευτικές επιπτώσεις.

Κατά συνέπεια, ήταν δύσκολο να εκτιμηθεί η πραγματική επιβάρυνση που επιβάλλεται στα τελικά προϊόντα. Αυτό οδήγησε σε μία πολύπλοκη φορολογική δομή με υψηλό διοικητικό κόστος και επιβαλλόταν κάθετη ολοκλήρωση της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία συνεπαγόταν πολλές αναποτελεσματικότητες. Επιπλέον, το σύστημα ήταν πολύ προστατευτικό. Η αντικατάσταση των παλαιών φόρων με έναν ουδέτερο φόρο, αναμένεται να έχει ισχυρό αντίκτυπο στην οικονομία. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε αυτή η φορολογική μεταρρύθμιση κατά τη διάρκεια περιόδου ισχυρής πληθωριστικής πίεσης.

Ο ΦΠΑ οδήγησε σε καλύτερη ανακατανομή των φορολογικών επιβαρύνσεων, καθώς αυτός ο φόρος είναι λιγότερο ρεαλιστικός από τους υπόλοιπους. Έτσι, βελτίωσε τη φορολογική διάρθρωση και οδήγησε σε σταθεροποιητικά αποτελέσματα. Τέλος, ο ΦΠΑ δεν είχε σημαντικό αντίκτυπο στις εισαγωγές και εξαγωγές, (Αγαπητός, 1999). Ο ΦΠΑ είναι φόρος επί αγαθών ή υπηρεσιών που παρέχονται κατά τη διάρκεια ανεξάρτητης δραστηριότητας ασκώντας επιχειρηματική ή άλλη οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα.

Προμήθειες που δεν πραγματοποιούνται στην Ελλάδα αναφέρονται ως «εκτός του πεδίου εφαρμογής» του φόρου. Ο ΦΠΑ οφείλεται επίσης σε αγαθά που εισάγονται στην Ελλάδα από χώρα εκτός της ΕΕ και από εμπορεύματα που έχουν παραμείνει και "που αποκτήθηκαν" (δηλαδή εισήχθησαν) από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς της ΕΕ.

Το ελληνικό κράτος, οι δήμοι, οι κοινότητες και άλλοι οργανισμοί δημοσίου δικαίου δεν θεωρούνται ως υποκείμενοι στον φόρο για τις δραστηριότητες στις οποίες ασκούν τους στόχους τους, ακόμη και όταν εισπράττουν τέλη ή εισφορές. Αυτά τα όργανα, ωστόσο, θεωρούνται ως υποκείμενοι στο φόρο όταν ασκούν τέτοιες δραστηριότητες όπως τηλεπικοινωνίες, παροχή φυσικού αερίου, ηλεκτρικής ενέργειας και θερμικής ενέργειας.

Σε γενικές γραμμές υπόκεινται σε φόρο οι ακόλουθες συναλλαγές:

- Προμήθεια αγαθών. Ο όρος περιλαμβάνει τη μεταβίβαση του δικαιώματος διάθεσης των υλικών κινητά αγαθά καθώς και ακίνητα

- Παροχή υπηρεσιών. Αυτό ορίζεται ως κάθε συναλλαγή που δεν αποτελεί προμήθεια αγαθών. Αυτός ο ευρύς ορισμός επιτρέπει έναν μεγάλο αριθμό συναλλαγών που χαρακτηρίζονται ως "υπηρεσίες"
- Αυτοεφοδιασμός αγαθών και υπηρεσιών (ιδιωτική χρήση αγαθών ή υπηρεσιών)
- Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις
- Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις νέων μέσων μεταφοράς
- Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης
- Εισαγωγές αγαθών

Ο τόπος παράδοσης των αγαθών θεωρείται ότι βρίσκεται στην Ελλάδα εάν κατά τη στιγμή της είσπραξης του φόρου τα εμπορεύματα είναι εντός του ελληνικού εδάφους. Ο τόπος παροχής των υπηρεσιών είναι η Ελλάδα εάν, κατά τον χρόνο που ο φόρος καθίσταται απαιτητός, η Ελλάδα είναι η χώρα που ο προμηθευτής έχει την έδρα της επιχείρησής του ή έχει μόνιμη εγκατάσταση από την οποία η παροχή της υπηρεσίας.

Όταν ένας ξένος επιχειρηματίας παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες σε Έλληνα επιχειρηματία, δεν θα πρέπει να λογοδοτεί για την ελληνικό φόρο προστιθέμενης αξίας δεδομένου ότι ο φόρος θα οφείλεται από τον Έλληνα αποδέκτη. Αυτός ο ειδικός κανόνας αναφέρεται ως "αντίστροφος μηχανισμός χρέωσης " και ισχύει για την εισαγωγή:

- μεταβιβάσεις και εκχωρήσεις πνευματικών δικαιωμάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών, εμπορικών σημάτων
- διαφημιστικές υπηρεσίες
- υπηρεσίες συμβούλων, μηχανικών, γραφείων παροχής συμβουλών, δικηγόρων, λογιστών και άλλων παρόμοιες υπηρεσίες, επεξεργασία δεδομένων και παροχή πληροφοριών

- τραπεζικές, χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες (συμπεριλαμβανομένης της αντασφάλισης, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται η παροχή ασφαλών καταθέσεων)
- προμήθεια ηλεκτρικού ρεύματος
- υπηρεσίες που παρέχονται από ένα άτομο σε άλλο κατά την απόκτηση του άλλου από οποιοδήποτε πρόσωπο

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, η ευθύνη για τον φόρο μεταφέρεται στον αποδέκτη των υπηρεσιών.

Η βάση επιβολής του φόρου για τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών είναι το αντάλλαγμα που έχει παρασχεθεί ή πρόκειται να ληφθεί από τον προμηθευτή αγαθών και υπηρεσιών. Σε αυτή τη βάση, τα παρεπόμενα έξοδα, όπως προμήθειες, συσκευασίες, ασφάλειες, μεταφορές και δασμοί αποτελούν μέρος της φορολογητέας βάσης. Ο ΦΠΑ που οφείλεται κατά την εισαγωγή αγαθών εκτιμάται ως εξής:

- την αξία που καταβάλλει ο εισαγωγέας στον προμηθευτή. Η φορολογική βάση περιλαμβάνει επίσης όλους τους φόρους, τέλη και τις εισφορές που καταβάλλονται στο κράτος από άλλα τρίτα μέρη, καθώς και τις προμήθειες, τα έξοδα μεταφοράς και ασφάλισης, με εξαίρεση τον ΦΠΑ. Ο ΦΠΑ καθίσταται απαιτητός όταν τα αγαθά έχουν παρασχεθεί και οι υπηρεσίες εκτελούνται.

1.5 Ειδικά καθεστώτα ΦΠΑ

Στην Ελλάδα εφαρμόζονται ειδικές ρυθμίσεις για τα "ειδικά καθεστώτα ΦΠΑ":

α) Οι ειδικές ρυθμίσεις για τους γεωργούς προβλέπουν την επιστροφή του φόρου που επιβάλλεται στους γεωργούς αγαθών και υπηρεσιών. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας που εφαρμόζεται στις πωλήσεις αγαθών στο πλαίσιο αυτού του ειδικού καθεστώτος στην Ελλάδα είναι μηδέν. Τα σχετικά προϊόντα είναι η αλιεία, η δασοκομία, τα φυτικά και ζωικά προϊόντα.

β) Το ειδικό καθεστώς για τις μικρές επιχειρήσεις προβλέπει ειδικές ρυθμίσεις για την διαχείριση του φόρου.

γ) Ειδικοί κανόνες ισχύουν για τους ταξιδιωτικούς πράκτορες οι οποίοι, με σκοπό την παροχή ταξιδιωτικών εγκαταστάσεων χρησιμοποιούν την παροχή αγαθών και υπηρεσιών άλλων υποκειμένων στον φόρο. Όλες οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται από ταξιδιωτικό πράκτορα για ένα ταξίδι αντιμετωπίζονται ως ενιαία υπηρεσία από τον ταξιδιωτικό πράκτορα στον ταξιδιώτη.

δ) Τέλος, εφαρμόζεται ειδικό καθεστώς στα μεταχειρισμένα αγαθά, τα έργα τέχνης, τα συλλεκτικά αντικείμενα, αντίκες, και συναλλαγές σχετικά με τον χρυσό που αποκτήθηκε για επενδυτικούς σκοπούς.

1.6 Είδη ΦΠΑ

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας είναι φόρος επί των πωλήσεων που εισπράττεται σε κάθε στάδιο της διαδικασίας παραγωγής και της διανομής αγαθών και υπηρεσιών. Η βάση του φόρου είναι η αξία που προσθέτει μια επιχείρηση στα διάφορα είδη που αγοράζει από άλλες επιχειρήσεις. Η βάση του φόρου σε αυτή την περίπτωση μπορεί να εκφραστεί ως διαφορά μεταξύ των εσόδων από πωλήσεις και του κόστους των υλικών, των υπηρεσιών, τα οποία η επιχείρηση αγόρασε από άλλες επιχειρήσεις και χρήσεις στη διαδικασία παραγωγής και διανομής.

Υπάρχουν βασικά τρεις τύποι φόρου προστιθέμενης αξίας που μπορούν να διακριθούν βάσει του φόρου μεταχείρισης που παρέχεται στα εμπορεύματα. Πρώτον, υποθέτοντας μια κλειστή οικονομία για απλότητα, εάν αντί να επιδιώκει να φορολογήσει τις δαπάνες κατανάλωσης των ατόμων που αποφασίζει μια κυβέρνηση μπορεί να επιβάλλει έναν ενιαίο φόρο εισοδήματος ο οποίος φτάνει τις αποταμιεύσεις και τις επενδύσεις των ατόμων καθώς και την κατανάλωσή τους.

Ωστόσο, αντί να αξιολογεί άμεσα τα έσοδα του ατόμου η κυβέρνηση μπορεί να αποφασίσει να χρησιμοποιήσει μια έμμεση προσέγγιση δηλαδή να επιβάλει ενιαίο ποσοστό πωλήσεων το οποίο αναμένεται να οδηγήσει σε ανάλογη αύξηση των τιμών των αγαθών που αγοράζει ο ιδιώτης μειώνοντας έτσι το πραγματικό του εισόδημα.

Σύμφωνα με την έμμεση προσέγγιση, είναι απαραίτητο ο φόρος επί των πωλήσεων να εφαρμόζεται στις πωλήσεις των επενδύσεων, τα εμπορεύματα που προορίζονται για τελική επαγγελματική χρήση, καθώς και για τις πωλήσεις προϊόντων που προορίζονται για τελική χρήση και κατανάλωση. Με άλλα λόγια, ο φόρος εφαρμόζεται στις συνήθεις

αγορές αγαθών κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται αντί να δαπανώνται. Ο φόρος σε ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ενσωματώνεται στην αξία του περιουσιακού στοιχείου και, συνεπώς, περιλαμβάνεται στην αξία του περιουσιακού στοιχείου.

1.7 Το ελληνικό φορολογικό σύστημα

Οι ελληνικές κυβερνήσεις ακολουθούσαν την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική για πολλά χρόνια, οι οποίες αρχικά χρηματοδοτήθηκαν από την εκτύπωση χρήματος και έπειτα από την έκδοση ελληνικού χρέους. Η επέκταση της εγχώριας ζήτησης προκάλεσε ανοδική πίεση στις τιμές των μη εμπορεύσιμων τομέων. Η αύξηση των σχετικών τιμών προκάλεσε ανακατανομή πόρων από εμπορεύσιμους σε μη εμπορεύσιμους τομείς, προκαλώντας αύξηση του κόστους εργασίας και επακόλουθη απώλεια της ανταγωνιστικότητας, η οποία είχε ως αποτέλεσμα εξωτερικές ανισορροπίες.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση που ξεκίνησε το 2008 αποκάλυψε τις χρόνιες και διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας. Εκτός από τις εξωτερικές ανισορροπίες, τα κυριότερα οικονομικά προβλήματα της Ελλάδας εντοπίστηκαν στον τομέα των δημοσιονομικών ανισορροπιών. Από το 2010, η Ελλάδα έχει ξεκινήσει ένα πρόγραμμα προσαρμογής, το οποίο υλοποιείται με την τεχνική και οικονομική υποστήριξη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, με στόχο την αντιμετώπιση των δημοσιονομικών ανισορροπιών και τον καθορισμό της οικονομίας με σωστό ρυθμό και την ευημερία. Το πρόγραμμα λιτότητας βασίστηκε στη μείωση των μισθών και των μισθών και στην αύξηση των φόρων. Ως αποτέλεσμα, η εγχώρια ζήτηση έχει μειωθεί σημαντικά και η πραγματική οικονομία έχει μειωθεί.

1.8 Φορολογική πολιτική

Σύμφωνα με τον Δείκτη Οικονομικής Ελευθερίας της Heritage για το 2013, η συνολική φορολογική επιβάρυνση στην Ελλάδα το 2012 ανήλθε σε περίπου 31% του ΑΕΠ. Η φορολογική επιβάρυνση μπορεί να μετρηθεί με διάφορους εναλλακτικούς δείκτες, συμπεριλαμβανομένων των περιθωριακών και μέσων συντελεστών φορολογίας. Οι οριακοί φορολογικοί συντελεστές, οι οποίοι υποδηλώνουν τον φόρο που οφείλεται στα πρόσθετα κέρδη, επηρεάζουν τα κίνητρα για αύξηση της εργασίας, ενώ οι μέσοι φορολογικοί συντελεστές που επιβάλλονται στα προσωπικά εισοδήματα ενδέχεται να

επηρεάσουν τα κίνητρα συμμετοχής στην αγορά εργασίας. Οι νόμιμοι φορολογικοί συντελεστές μαζί με τη φορολογική βάση αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες που καθορίζουν τη φορολογική επιβάρυνση.

1.9 Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα

Η φοροδιαφυγή ορίζεται ως κάθε παράνομη πράξη ή παράλειψη που έχει ως αποτέλεσμα την αποφυγή της πληρωμής οποιασδήποτε σχετικής φορολογικής υποχρέωσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλοί ερευνητές, αντί για φοροδιαφυγή, χρησιμοποιούν τον πιο ουδέτερο όρο, φορολογική μη συμμόρφωση.

Είναι πολύ πιθανό τα πραγματικά ποσοστά φοροδιαφυγής να είναι πολύ υψηλότερα από τα εκτιμώμενα, για δύο κύριους λόγους: την ύπαρξη ορισμένων φορολογουμένων που δεν υποβάλλουν δήλωση φορολογικής δήλωσης καθόλου, και το γεγονός ότι οι ερωτηθέντες σε απευθείας ερωτήσεις σχετικά με τον οικογενειακό προϋπολογισμό τείνουν να υποτιμούν το εισόδημά τους περισσότερο απ'ό, τι κάνουν στις πραγματικές φορολογικές δηλώσεις τους.

Το εισόδημα που προέρχεται από υπηρεσίες εκτός της απασχόλησης αναγνωρίστηκε ως ο κύριος "ένοχος" για την περιορισμένη ελληνική φορολογική βάση. Επιπλέον, η δομή της ελληνικής οικονομίας, η οποία συνίσταται κυρίως από μικρές επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενους, θεωρείται επίσης ως ένας από τους βασικούς λόγους πίσω από αυτή τη φοροδιαφυγή.

Το ποσό του αδήλωτου εισοδήματος εκτιμήθηκε σε 20% του ΑΕΠ (ή 50 δισεκατομμύρια ευρώ σε τιμές του 2010), κυρίως από αυτοαπασχόληση. Σε μια έκθεση σχετικά με την πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος, τη δομή της ελληνικής οικονομίας και τις οργανωτικές αδυναμίες της υπηρεσίας είσπραξης φόρων, συγκαταλέγονται μεταξύ των κυριότερων λόγων για την ύπαρξη εκτεταμένης φοροδιαφυγής.

Μεταξύ των προτάσεων που έγιναν ήταν: η απλούστευση του νομοθετικού πλαισίου, η θέσπιση αυστηρότερων κυρώσεων σε θέματα διαφθοράς, η διασύνδεση μεμονωμένων συστημάτων πληροφόρησης της Δημόσιας Διοίκησης και η ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης.

Η πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος αναφέρεται ως βασική αιτία για την επέκταση της φοροδιαφυγής. Άλλες αιτίες είναι η αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης, η έλλειψη πολιτικής βούλησης, η διαφθορά στον κρατικό μηχανισμό και οι τεχνολογικές αιτίες (έλλειψη διαχείρισης ηλεκτρονικών φόρων). Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα οργανωτικά και λειτουργικά προβλήματα του φορολογικού μηχανισμού, σε συνδυασμό με την αυξημένη γραφειοκρατία. Ταυτόχρονα, το πρόβλημα επιδεινώνεται από τον ανεπαρκή συντονισμό του προσωπικού, την έλλειψη εκπαίδευσης και την έλλειψη κινήτρων.

Παρόμοιες παρατηρήσεις έχουν και άλλες μελέτες, οι οποίες χαρακτηρίζουν το ανθρώπινο δυναμικό στη φορολογική διοίκηση, οι οποίες δεν έχουν καταρτιστεί σε θέματα ελέγχου και επιβολής και δεν πληρώνονται επαρκώς. Σε αντίθεση με την ελληνική λογοτεχνία, η οποία είναι μάλλον περιορισμένη, η διεθνής βιβλιογραφία έχει εξετάσει το θέμα της φοροδιαφυγής σε πολλαπλά επίπεδα.

Προηγούμενες έρευνες για την υπόγεια οικονομία, έχουν υπολογίσει το ποσό της φοροδιαφυγής, ως ποσοστό του ΑΕΠ, σε 38 χώρες του ΟΟΣΑ (συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας) για την περίοδο 1999-2010. Καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα κυμαίνεται πάνω από τα μέσα επίπεδα, αλλά σε καμία περίπτωση η χώρα δεν κατατάσσεται στις πρώτες θέσεις.

Επιπλέον, άλλες έρευνες μελετούν τον αντίκτυπο της δικαιοσύνης και της αμεροληψίας στη μείωση της φοροδιαφυγής. Συγκεκριμένα, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η θεωρούμενη δικαιοσύνη έχει θετική επίδραση στους φορολογούμενους και τους οδηγεί στην αποφυγή φορολογικής μη συμμόρφωσης. Αυτή η παρατήρηση αναδύεται τόσο για οικονομικούς λόγους, όσο και για την ποιότητα και την ποσότητα των δημόσιων αγαθών που παράγονται χάρη στη χρηστή διοίκηση αυξάνουν το ατομικό εισόδημα και για ψυχολογικούς λόγους, δεδομένου ότι, με ένα δίκαιο σύστημα, η φοροδιαφυγή αναλαμβάνει ένα μεγάλο αρνητικό βάρος της απεισκευσίας η συνείδηση των πολιτών, ενώ οι φοροδιαφυγή πολίτες αυτομάτως στιγματίζονται από την κοινωνία στο σύνολό της.

Άλλες μελέτες συνδέουν τη φοροδιαφυγή με την πολιτική αβεβαιότητα (Katz και Owen, 2013) που απορρέει από κυβερνητικές αποφάσεις που μεγιστοποιούν τους κινδύνους στις οικονομικές και φορολογικές αποφάσεις των ατόμων ή με πολιτιστικούς

και εθνικούς παράγοντες. Με βάση την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, φαίνεται ότι η μη συμμόρφωση με φορολογία είναι ένα φαινόμενο ιδιαίτερα δύσκολο να εντοπιστεί και να αξιολογηθεί. Ωστόσο, ανεξάρτητα από την τακτική και τη μεθοδολογία που επιλέγει κάθε ερευνητής και το γεγονός ότι η έκταση αυτού του φαινομένου ποικίλλει ανάλογα με τη χώρα, συμπεραίνεται ότι το επίπεδο φοροδιαφυγής αποτελεί θέμα μεγάλης σημασίας και ότι η ανάπτυξή του είναι θέμα ανησυχίας για την επιστημονική κοινότητα, τους κυβερνητικούς αξιωματούχους, καθώς και για την κοινή γνώμη.

1.10 Σύγκριση ΦΠΑ στην Ευρώπη

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ένας γενικός φόρος που εισπράττεται για όλα τα αγαθά και τις υπηρεσίες που αγοράζονται και πωλούνται για χρήση ή κατανάλωση εντός της ΕΕ. Ο ΦΠΑ υπολογίζεται επί της προστιθέμενης αξίας αγαθών και υπηρεσιών από έναν έμπορο σε κάθε στάδιο της αλυσίδας παραγωγής και διανομής.

Σε αντίθεση με τους φόρους επί των πωλήσεων και χρήσης, ο ΦΠΑ είναι ένας φόρος πολλών σταδίων που χρεώνεται σε κάθε στάδιο της αλυσίδας εφοδιασμού. Συλλέγεται μέσω συστήματος μερικών πληρωμών. Επιτρέπει στους υποκείμενους στο φόρο (επιχειρήσεις που έχουν αναγνωριστεί για σκοπούς ΦΠΑ) να αφαιρούν, από τον οφειλόμενο ΦΠΑ, το ποσό του ΦΠΑ που κατέβαλαν για τις επιχειρηματικές αγορές στο προηγούμενο στάδιο παραγωγής. Αυτό το σύστημα διασφαλίζει ότι ο φόρος είναι ουδέτερος, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συναλλαγών.

Οι αρχές και η διάρθρωση του ΦΠΑ ενσωματώνονται στο δίκαιο της ΕΕ. Ωστόσο, η ΕΕ εξακολουθεί να περιλαμβάνει πολλές διαφορετικές χώρες. Σε μεγάλο βαθμό, η νομοθεσία για τον ΦΠΑ έχει εναρμονιστεί, αν και η τοπική νομοθεσία για τον ΦΠΑ μπορεί και εξακολουθεί να διαφέρει σημαντικά. Τελικά, ο ΦΠΑ επιβαρύνει τον τελικό καταναλωτή με τη μορφή ποσοστού που προστίθεται στην τελική τιμή πώλησης των αγαθών ή των υπηρεσιών.

Ο προμηθευτής καταβάλλει τον οφειλόμενο ΦΠΑ για την παράδοση αγαθών ή υπηρεσιών στις τοπικές φορολογικές αρχές μετά την αφαίρεση του ΦΠΑ από τους προμηθευτές του. Εντός της ΕΕ, οι ακόλουθες πράξεις υπόκεινται στον ΦΠΑ:

- Η παράδοση αγαθών από υποκείμενο στον φόρο στην επικράτεια κράτους μέλους της ΕΕ

- Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών σε κράτος μέλος της ΕΕ, όπου τα αγαθά μεταφέρονται από ένα κράτος μέλος της ΕΕ Από το κράτος στο άλλο
- Η παροχή υπηρεσιών εάν ο δικαιούχος είναι εγκατεστημένος εντός της ΕΕ
- Η εισαγωγή αγαθών από χώρες εκτός της ΕΕ.

Η ευρωπαϊκή οδηγία ΦΠΑ επιβάλλει κανονισμούς ΦΠΑ που υποχρεούνται να εφαρμόσουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Ωστόσο, επιτρέπει στα κράτη μέλη της ΕΕ να θεσπίζουν εξαιρέσεις και μερικές ανακλήσεις (παρεκκλίσεις) από τους κανονισμούς περί ΦΠΑ, όπως αναφέρεται στην οδηγία. Επιπλέον, η οδηγία δεν καθορίζει τους συντελεστές ΦΠΑ που πρέπει να εφαρμόζουν τα κράτη μέλη της ΕΕ. Ισχύει μόνο ελάχιστο ποσοστό 15%.

Αυτό σημαίνει ότι οι συντελεστές ΦΠΑ διαφέρουν ευρέως. Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη της ΕΕ εφαρμόζουν σταθερά ποσοστά που κυμαίνονται μεταξύ 15% και 27%. Μπορούν επίσης να εφαρμόσουν Διασυνοριακές προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών

Μηδενικός συντελεστής ΦΠΑ μπορεί να εφαρμοστεί στις διασυνοριακές παραδόσεις αγαθών προς επιχειρήσεις σε άλλες χώρες της ΕΕ και εκτός ΕΕ, υπό αυστηρούς όρους και προϋποθέσεις. Εάν η ορθή χρήση του μηδενικού συντελεστή ΦΠΑ δεν μπορεί να αποδειχθεί, οι τοπικές φορολογικές αρχές μπορούν να προβούν σε αξιολόγηση του ΦΠΑ στον προμηθευτή, ενδεχομένως συνοδευόμενη από κυρώσεις και τόκους.

Το παρακάτω διάγραμμα συνοψίζει τους φόρους ακίνητης περιουσίας που εφαρμόζονται στη γη και / ή στην ακίνητη περιουσία (ακίνητη περιουσία) στην ΕΕ-28. Ο φόρος επί των ακινήτων επηρεάζει πρωτίστως τον τουριστικό τομέα μέσω του τομέα των καταλυμάτων (ξενοδοχεία και, όλο και περισσότερο, της αγοράς ενοικίασης διαμερισμάτων σε απευθείας σύνδεση), παρόλο που μπορεί επίσης να έχει σημαντικές επιπτώσεις σε άλλες τουριστικές επιχειρήσεις όπου τα ακίνητα αποτελούν σημαντικό συστατικό στοιχείο της επιχείρησής τους και ταξιδιωτικούς πράκτορες από τούβλα και κονίαμα).

Επειδή οι φόροι ιδιοκτησίας χρεώνονται συνήθως στην αξία του ακινήτου ανεξάρτητα από τον ιδιοκτήτη ή τη λειτουργία του, αυτοί οι φόροι δεν θα στρεβλώνουν συνήθως τον ανταγωνισμό μεταξύ διαφορετικών φορέων διαμονής. Δεδομένου ότι οι φορείς παροχής καταλύματος θα πρέπει να ανακτήσουν τον φόρο ακίνητης περιουσίας ως κόστος προτού κερδίσουν θετικό εισόδημα, οι φόροι περιουσίας αναμένεται να

αυξήσουν τις τιμές δωματίων σε μια δεδομένη τοποθεσία, ιδίως επειδή τα προϊόντα υποκατάστασης δεν είναι άμεσα διαθέσιμα ή έχουν παρόμοιες δαπάνες.

Ωστόσο, καθώς οι φόροι ιδιοκτησίας θα επηρεάσουν το συνολικό προφίλ κόστους μιας τοποθεσίας, οι φόροι αυτοί θα επηρεάσουν τον ανταγωνισμό μεταξύ διαφορετικών προορισμών διακοπών. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι φόροι ακίνητης περιουσίας καταβάλλονται από τον ιδιοκτήτη / ιδιοκτήτη γης.

Οι συντελεστές φόρου ακίνητης περιουσίας μπορούν να διαφέρουν σημαντικά σε μια χώρα και καθορίζονται συνήθως από τους δήμους, είτε ως ποσοστό της αξίας της ακίνητης περιουσίας ανά τετραγωνικό μέτρο γης ή κτιρίων είτε βάσει του θεωρούμενου εισοδήματος από ενοίκια.

Για τον λόγο αυτό, η άμεση σύγκριση μεταξύ των κρατών μελών είναι δύσκολη, αν και μπορούν να γίνουν κάποιες γενικές παρατηρήσεις. Ο φόρος επί των ακινήτων βασίζεται στην αξία της γης ή της ακίνητης περιουσίας σε 19 κράτη μέλη, με βάση το μέγεθος σε πέντε κράτη μέλη, και βασίζεται στα έσοδα από μισθώματα σε δύο κράτη μέλη.

Ορισμένες χώρες καθόρισαν το ποσοστό τους βάσει περισσότερων από ένα κριτηρίων (π.χ. όσον αφορά την αξία ακίνητης περιουσίας και το εισόδημα από μισθώματα στην περίπτωση της Γαλλίας). Τέσσερα κράτη μέλη - η Κροατία, η Κύπρος, η Μάλτα και η Σλοβενία - δεν επιβάλλουν φόρους επί ακινήτων.

Οι σχετικοί συντελεστές ξεκινούν από 0,01% και δεν αυξάνονται πάνω από το 4% της αξίας της ακίνητης περιουσίας. Το ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ κατοικίας και εμπορικής ιδιοκτησίας περίπου στο ήμισυ των κρατών μελών, όπου οι επιχειρήσεις χρεώνονται ελαφρά υψηλότερα κατά μέσο όρο. Στις περισσότερες περιπτώσεις, ωστόσο, οι μέσες τιμές κυμαίνονται μεταξύ 0,34% και 1,6% της αξίας της ακίνητης περιουσίας, πριν από την προσθήκη οποιουδήποτε τοπικού / δημοτικού πολλαπλασιαστή.

Αν και το μέγιστο ποσοστό μπορεί να φανεί χαμηλό, λόγω της μεγάλης φορολογικής βάσης, μια μικρή διακύμανση του ποσοστού μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στις ετήσιες φορολογικές υποχρεώσεις. Όπως και με τον φόρο εισοδήματος, η μόνη σημαντική απαλλαγή ή ειδικό καθεστώς για τον τουρισμό ήταν στη Γαλλία, όπου

ορισμένες κοινότητες χορήγησαν μερική απαλλαγή για τις κατοικίες που χρησιμοποιούν οι επιχειρήσεις για τουριστικά καταλύματα.

Πηγή: PwC

Δύο κράτη μέλη δεν παρέχουν έκπτωση ΦΠΑ στις συγκεκριμένες κατηγορίες (Δανία και Σλοβακία), εκτός από τη μεταφορά επιβατών, αν και η Δανία παρέχει απαλλαγές σε τρεις κατηγορίες που σχετίζονται με τον τουρισμό (εσωτερικές μεταφορές επιβατών, πρόσβαση σε πολιτιστικές υπηρεσίες, εισδοχή σε αθλητικές εκδηλώσεις).

Το Ηνωμένο Βασίλειο παρέχει μειωμένο συντελεστή μόνο σε μία κατηγορία, τη μεταφορά επιβατών. Κατά την εξέταση των κατωφλίων καταχώρισης ΦΠΑ, η Ισπανία και οι Κάτω Χώρες δεν έχουν κατώτατο όριο και ως εκ τούτου όλες οι επιχειρήσεις στα εν λόγω Κράτη Μέλη οφείλουν να εγγραφούν για ΦΠΑ. Ομοίως, η Σουηδία έχει ένα πολύ χαμηλό ποσοστό που εισήχθη μόλις πρόσφατα. Αυτό το όριο καταχώρισης είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τον τουριστικό κλάδο, καθώς πολλές υπηρεσίες που συνδέονται με τον τουρισμό παρέχονται μέσω ιδιοκτητών μικρών επιχειρήσεων.

Η άνοδος της κοινής οικονομίας δείχνει ότι το τμήμα των μικρών επιχειρήσεων που σχετίζονται με τον τουρισμό ενδέχεται να έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια (π.χ. οι ιδιοκτήτες σπιτιού που ενοικιάζουν ένα επιπλέον δωμάτιο ή ιδιοκτήτες αυτοκινήτων που νοικιάζουν το αυτοκίνητό τους). Αν και η μίσθωση ακινήτων χωρίς την παροχή ξενοδοχειακών υπηρεσιών είναι γενικά απαλλαγμένη από τον ΦΠΑ, σε ορισμένες περιπτώσεις αυτές οι μικρές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα εάν βρίσκονται κάτω από το όριο εγγραφής, ιδίως εάν i) ο κανονικός

συντελεστής ΦΠΑ για τέτοιες υπηρεσίες είναι σημαντικό, ii) το μεγαλύτερο μέρος του κόστους που πραγματοποιείται για τέτοιες υπηρεσίες δεν υπόκειται σε ΦΠΑ επί των εισροών ή iii) η επιβάρυνση της συμμόρφωσης είναι υψηλή.

1.11 Επιχειρήσεις και φορολογία

Η λογοτεχνία για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις δείχνει ότι η προώθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αποτελεί μία από τις στρατηγικές πολιτικής για την επίτευξη εθνικών αναπτυξιακών στόχων, όπως η μείωση της φτώχειας, η οικονομική ανάπτυξη, η αύξηση της συμμετοχής των πολιτών στις οικονομικές δραστηριότητες, η δημιουργία θέσεων εργασίας και η δημιουργία εισοδήματος.

Περιλαμβάνει επίσης την ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης και ορισμένους άλλους κοινωνικοοικονομικούς στόχους. Ο Tolentino (2005) αναφέρει ότι τα δυνητικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη των ΜΜΕ οφείλονται στην ικανότητά τους να επιτύχουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας με χαμηλό επενδυτικό κόστος, συμβολή στην οικονομία μέσω της αύξησης της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών και της βελτίωσης των διασυνδέσεων μέσω των οικονομικών και κοινωνικών τομέων.

Οι Calcopietro και Massawe (1999) υποστηρίζουν ότι άλλες επιπλοκές στους φορείς εκμετάλλευσης των μικρομεσαίων περιλαμβάνουν την καταβολή των προσωρινών φόρων ακόμη και πριν από την έναρξη της παραγωγής, καθώς και την απαίτηση πληρωμής πολλών άλλων φόρων, όπως φόρος χαρτοσήμου, φόρος επί των πωλήσεων, φόρος μισθοδοσίας, φόροι, φόρος εταιρειών κ.λπ.

Οι Kolstad et al (2000) εξηγούν τους επιχειρηματικούς περιορισμούς για τις μικροεπιχειρήσεις και υποστηρίζουν ότι οι φόροι θεωρούνται σημαντικό πρόβλημα τόσο για τις νεαρές όσο και για τις παλαιές επιχειρήσεις. Αυτή η κατάσταση λέγεται ότι προκαλείται από τους υψηλούς φορολογικούς συντελεστές και την αβεβαιότητα σχετικά με τις φορολογικές πολιτικές που θεωρούνται μεγαλύτερα προβλήματα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Μια μελέτη σχετικά με την απόδοση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στους τομείς παραγωγής και λιανικής πώλησης (Oludele και Emilie, 2012) καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο κανονισμός και η νομοθεσία περί εταιρειών είναι πρωτογενείς κανονισμοί που έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Οι

επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Υπουργείο Εμπορίου τείνουν να είναι πιο κανονιστικές, ενώ οι καταχωρημένες στο Δήμο δεν είναι. Μια μελέτη επανεξέτασης σχετικά με τη φορολογική συμμόρφωση των ιδιοκτητών μικρών επιχειρήσεων (Kamleitner et al., 2012) δείχνει σαφώς ότι οι τρεις βασικές πτυχές που επηρεάζουν τις αντιλήψεις των ιδιοκτητών μικρών επιχειρήσεων σχετικά με τη φορολογική τους κατάσταση είναι: η αντίληψη περί ευκαιριών μη συμμόρφωσης, ουσιαστική φορολογική γνώση, τα πλαίσια αποφάσεων που καθιστούν τους φόρους ως οδυνηρές απώλειες. Με βάση την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, η μελέτη εντοπίζει τις ακόλουθες ανεξάρτητες μεταβλητές (Kamleitner et al., 2012).

- Αντιλήψεις σχετικά με την πιθανότητα μη συμμόρφωσης
- Φόροι Αποδοχής Πλαίσιο Αποφάσεων ως Πνευματικές Ζημίες
- Γνώση σχετικά με το φορολογικό σύστημα

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που φορολογούνται μόνο σε προσωπικό επίπεδο είναι συνήθως μη ανώνυμες επιχειρήσεις. Περιλαμβάνουν και τους δύο πλευρικούς ιδιοκτήτες με ή χωρίς υπαλλήλους και επιχειρήσεις με δύο ή περισσότερους ιδιοκτήτες, για παράδειγμα, γενικές δομές ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης. Και στις δύο περιπτώσεις, τα καθαρά έσοδα από επιχειρήσεις μεταφέρονται συνήθως στον ιδιοκτήτη και φορολογούνται σε προσωπικό επίπεδο σύμφωνα με τη σχετική διάρθρωση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Σε επίπεδο ενιαίας φορολογίας και διπλής φορολογίας, ο σημαντικότερος παράγοντας είναι ο φορολογικός συντελεστής για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στις περισσότερες χώρες, το καθαρό μη ενοποιημένο επιχειρηματικό εισόδημα φορολογείται μαζί με άλλα φορολογητέα εισοδήματα συμπεριλαμβανομένου του εισοδήματος από την απασχόληση. Στο πλαίσιο αυτό, τρεις σημαντικές παραλλαγές για φορολογία ενιαίου επιπέδου μπορούν να γίνουν αποδεκτές. Το ύψος του μέσου μισθού και οι οριακές φορολογικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.

Επιπλέον, χρησιμοποιούνται διάφορες προσεγγίσεις για την εφαρμογή των φορολογικών συντελεστών για τις μικρές επιχειρήσεις. Αύξηση του φορολογικού συντελεστή στα κέρδη της πρώτης δόσης, ανεξάρτητα από το συνολικό επίπεδο εισοδήματος. Κατάργηση της φορολογικής ελάφρυνσης σε υψηλότερα επίπεδα κέρδους. Μείωση των συντελεστών φόρου εισοδήματος (CIT) για επιχειρήσεις με

εισόδημα κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο. Επιλεξιμότητα για τα ποσοστά μικρών επιχειρήσεων που καθορίζονται με κριτήρια μη εισοδήματος αντί για κριτήρια εισοδήματος ή επιπλέον αυτών.

Μετά τη φορολόγηση σε εταιρικό επίπεδο, τα εισοδήματα από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ενδέχεται να υπόκεινται σε ένα δεύτερο επίπεδο φορολογίας σε επίπεδο μετόχων όταν διανέμονται στον ιδιοκτήτη. Η φορολόγηση σε προσωπικό επίπεδο θα εξαρτηθεί από τη μορφή εισπράξεως του εισοδήματος και από όλους τους διαθέσιμους μηχανισμούς ολοκλήρωσης μεταξύ της φορολογίας εταιρειών και προσωπικών φορέων.

Υπάρχουν τρεις μορφές στις οποίες μπορεί να ληφθεί το εισόδημα. Τα κατανεμημένα εταιρικά κέρδη μετά τη φορολογία υπόκεινται συνήθως σε φορολογία μερισμάτων σε επίπεδο μετόχων, ενώ τα κεφαλαιακά κέρδη από μετοχές που προκύπτουν από τη διατήρηση μετά από κέρδη μπορούν να υπόκεινται σε φόρο κεφαλαιουχικών κερδών κατά την διάθεση μετοχών.

Ο ιδιοκτήτης ή οι ιδιοκτήτες μιας μικρής επιχείρησης μπορούν να εισπράττουν έσοδα από την επιχείρηση με τη μορφή εισοδήματος από μερίσματα. Το πώς τα έσοδα από μερίσματα φορολογούνται σε προσωπικό επίπεδο θα διαφέρουν ανάλογα με το βαθμό εταιρικής και προσωπικής ενσωμάτωσης στη συγκεκριμένη χώρα.

Σύμφωνα με ένα κλασικό σύστημα εισοδήματος, το εισόδημα από μερίσματα συμπεριλαμβάνεται μαζί με άλλα έσοδα και φορολογείται με προσωπικές χρεώσεις, χωρίς απαλλαγή από την ενοποίηση για τον φόρο εταιρειών που καταβάλλεται. Στο πλαίσιο αυτού του συστήματος, υπάρχει διπλή φορολογία.

Ορισμένες χώρες του ΟΟΣΑ χρησιμοποιούν τελικό συντελεστή παρακράτησης φόρου για την εφαρμογή χαμηλότερου φορολογικού συντελεστή στο εισόδημα κεφαλαίου από ό, τι σε άλλες μορφές προσωπικών εισοδημάτων. Τέλος, μια ομάδα χωρών εφαρμόζει πιστώσεις καταλογισμού, φορολογώντας μεμονωμένους φορολογούμενους στην συνολική αξία των μερισμάτων, αλλά επιτρέποντας τη χορήγηση φορολογικών πιστώσεων για την αντιστάθμιση του καταβληθέντος εταιρικού φόρου, μειώνοντας ή εξαλείφοντας έτσι το ποσό της διπλής φορολογίας.

Αυτές οι μορφές ενσωμάτωσης επηρεάζουν επίσης το όφελος των μειωμένων συντελεστών φορολογίας εταιρειών για το εισόδημα των μικρών επιχειρήσεων. Στο βαθμό που αυτές οι μέθοδοι εισπράττουν διπλά φορολογικά έσοδα, κάθε όφελος από τους μειωμένους συντελεστές για το εισόδημα των μικρών επιχειρήσεων θα μειωθεί εν μέρει από τους φόρους σε προσωπικό επίπεδο, έτσι ώστε το ποσό της μείωσης των επιτοκίων μικρών επιχειρήσεων να μειωθεί με το καθαρό φόρο των μετόχων τιμή.

Η παροχή φορολογικών αναφορών για τις επιχειρήσεις δικαιολογείται συχνά από την ιδιαίτερη θέση των επιχειρήσεων στην οικονομία, ιδίως όσον αφορά τη συμβολή τους στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και στην καινοτομία. Κατά την αξιολόγηση της ανάγκης για φορολογικές προτιμήσεις για τις επιχειρήσεις, η υπόθεση υπέρ βασίζεται γενικά σε επιχειρήματα σχετικά με την αποτυχία της αγοράς και τις θετικές εξωτερικές επιπτώσεις που συνδέονται με τις επιχειρήσεις.

Ένας δεύτερος λόγος παρέμβασης βασίζεται στο επιχείρημα ότι το φορολογικό σύστημα μπορεί εγγενώς να βλάψει τις επιχειρήσεις λόγω του μεγέθους τους και, ελλείψει παρέμβασης, τους αδικεί αθέμιτα έναντι των μεγαλύτερων ανταγωνιστών τους και μπορεί να έχει στρεβλωτικές επιπτώσεις στις εμπορικές αποφάσεις και στις διάφορες μορφές επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και διάφορες επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Όταν υπάρχει σαφής αιτιολογία για παρέμβαση, θα πρέπει επίσης να εξετασθούν τα πλεονεκτήματα που θα προκύψουν από αυτό μέσω του φορολογικού συστήματος έναντι άλλων παρεμβάσεων. Εάν παρέχονται φορολογικές προτιμήσεις, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα κόστη εσόδων και αποδοτικότητας που προκύπτουν από αυτό, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου δημιουργίας περαιτέρω στρεβλώσεων ή φραγμών στην ανάπτυξη ή της αύξησης της πολυπλοκότητας.

Κατά συνέπεια, οι φορολογικές προτιμήσεις θα πρέπει να προσδιορίζουν με σαφήνεια το πρόβλημα που επιδιώκουν να αντιμετωπίσουν και τις επιχειρήσεις στις οποίες πρέπει να στοχεύει το μέτρο και θα πρέπει να επιδιώκουν να αποφεύγουν νέες στρεβλώσεις ή δυσμενείς συνέπειες. Μπορούν να λάβουν πολλές μορφές, συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων εκπτώσεων, πιστώσεων ή εξαιρέσεων που απευθύνονται στις επιχειρήσεις ή μειώσεις φόρων και απαλλαγών που παρέχονται

στους ιδιοκτήτες και στους επενδυτές που συνδέονται με την επένδυσή τους στις επιχειρήσεις.

Υπάρχουν δύο βασικοί λόγοι για τη στήριξη των φορολογικών προτιμήσεων για τις επιχειρήσεις. Το πρώτο σκεπτικό υποστηρίζει ότι υπάρχουν αποτυχίες της αγοράς που επηρεάζουν ιδιαίτερα τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις λόγω του μικρού τους μεγέθους ή ηλικίας.

Ο δεύτερος λόγος για το ότι το φορολογικό σύστημα έχει δυσανάλογα δυσμενείς επιπτώσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, λόγω του μικρού μεγέθους τους, μειονεκτώντας τους σε σχέση με τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο σχήμα απασχόλησης και φορολογητέου επιχειρηματικού εισοδήματος. Επίσης, συμβάλλουν σημαντικά στην προστιθέμενη αξία και στις εξαγωγές, τόσο άμεσα όσο και έμμεσα.

Ένα επιχείρημα ανεπάρκειας της αγοράς που στηρίζει τα κίνητρα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις παράγουν οφέλη πέρα από εκείνα που προκύπτουν ιδιωτικά στους επενδυτές. Αυτά τα οφέλη μπορεί να περιλαμβάνουν καινοτομία που μπορεί να εφαρμοστεί αλλού, με θετικές συνέπειες στην ανάπτυξη. Άλλα δυνητικά οφέλη περιλαμβάνουν την κατάρτιση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων.

1.12 Συμμόρφωση επιχειρήσεων με το φορολογικό σύστημα

Εκτός από το άμεσο κόστος των φόρων, το φορολογικό σύστημα επιβαρύνει επίσης όλους τους φορολογούμενους, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων, όσον αφορά το κόστος συμμόρφωσης με τη φορολογική νομοθεσία. Αυτά αποτελούν μέρος των ευρύτερων κανονιστικών δαπανών συμμόρφωσης που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν επίσης συμμόρφωση με άλλους κανονισμούς, όπως τους κανονισμούς εργασίας, περιβάλλοντος ή ασφάλειας.

Τα κόστη φορολογικής συμμόρφωσης έχουν κατά κανόνα μια σημαντική συνιστώσα σταθερού κόστους, που τείνουν να επιβάλουν σχετικά μεγαλύτερη επιβάρυνση στις μικρές επιχειρήσεις από ό, τι σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να επωφεληθούν από τις αποδόσεις σε κλίμακα συμμόρφωσης.

Το κόστος συμμόρφωσης με το φόρο μπορεί να επηρεάσει ορισμένα οικονομικά περιθώρια που αντιμετωπίζουν οι ιδιοκτήτες και οι φορείς εκμετάλλευσης των επιχειρήσεων, ιδίως εάν πρόκειται να απασχολήσουν άλλους είτε να λειτουργήσουν στην επίσημη οικονομία. Ορισμένοι παράγοντες επηρεάζουν το κόστος φορολογικής συμμόρφωσης. Αυτοί περιλαμβάνουν τον αριθμό των φόρων που πρέπει να τηρηθούν, τη συχνότητα των αλλαγών στη φορολογική νομοθεσία, την πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος, την ύπαρξη διαφορετικών φορολογικών διοικήσεων, τη δυσκολία που συνδέεται με την ερμηνεία ασαφούς φορολογικής νομοθεσίας, τις πολλαπλές προθεσμίες πληρωμής φόρων σε όλη τη διάρκεια το κόστος των παρόχων εξωτερικής φορολογικής υπηρεσίας, καθώς και του εσωτερικού προσωπικού ή του χρόνου ιδιοκτησίας που δαπανάται για τη συμμόρφωση και των διαδικασιών φορολογικής εγγραφής.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις υπόκεινται σε ορισμένους φόρους που δεν έχουν καταβληθεί από έναν εργαζόμενο, ιδίως υποχρεώσεις που σχετίζονται με τον ΦΠΑ και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Τα μέτρα απλούστευσης μπορούν να βοηθήσουν τους φορολογούμενους των μικρομεσαίων επιχειρήσεων να ανταποκριθούν ευκολότερα στις νομικές τους υποχρεώσεις στο πλαίσιο του φορολογικού συστήματος.

Κεντρικό στοιχείο αυτών των μέτρων θα είναι η ικανότητα της φορολογικής διοίκησης να διευκολύνει τη συμμόρφωση, παρέχοντας αποτελεσματικές διαδικασίες, καλές υπηρεσίες, επαρκή καθοδήγηση και εκπαίδευση των φορολογουμένων. Η φορολογική πολιτική και η παροχή υπηρεσίας φορολογικής διαχείρισης με βελτιωμένες ρυθμιστικές ρυθμίσεις και με μέτρα απλούστευσης της φορολογικής πολιτικής είναι ουσιαστικής σημασίας για την αντιμετώπιση της επιβάρυνσης που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις.

Οι αποτελεσματικές ρυθμιστικές και διοικητικές ρυθμίσεις πρέπει να αναγνωρίζουν τις ειδικές συνθήκες των επιχειρήσεων. Υπό την έννοια αυτή, η παροχή φορολογικού συστήματος προσαρμοσμένου στις ιδιαίτερες ανάγκες των επιχειρήσεων αποτελεί πρόκληση για πολλές φορολογικές διοικήσεις. Η ανομοιογένεια των επιχειρήσεων καθιστά δύσκολη τη διαχείριση του φορολογικού συστήματος κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις ανάγκες των επιχειρήσεων.

Πολλές εταιρείες, ιδίως οι μικρές, δυσκολεύονται να αντιμετωπίσουν την πολυπλοκότητα και την πολυπλοκότητα σχετικά υψηλό κόστος συμμόρφωσης που τους επιβάλλεται όταν εισέρχονται στο φορολογικό σύστημα. Επίσης, οι φορολογικές διοικήσεις αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις καθώς επιδιώκουν την παροχή υπηρεσιών για τη μείωση του κόστους συμμόρφωσης προς τις ΜΜΕ και τη μεγιστοποίηση της φορολογικής συμμόρφωσης.

Το φορολογικό σύστημα πρέπει να θεωρείται ως το σύνολο των κανονισμών, διαδικασιών και παραγόντων που εμπλέκονται στη διαδικασία φορολόγησης: πολιτικές και νομοθεσία, διοικητικές ρυθμίσεις και διαδικασίες, διοικητικές διαδικασίες και δραστηριότητες συμμόρφωσης που εκδίδει η φορολογική διοίκηση, δραστηριότητες συμμόρφωσης των φορολογουμένων, και οι υπηρεσίες από τους φορολογικούς διαμεσολαβητές καθώς και από άλλους παρόχους υπηρεσιών.

Οι μηχανισμοί συμμετοχής της ευρύτερης κοινότητας αποτελούν επίσης μέρος του φορολογικού συστήματος. Η υποστήριξη της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων και η πρόληψη της μη συμμόρφωσης θα είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης όλων των εμπλεκόμενων μερών. Σε αυτό το πλαίσιο, η φορολογική διοίκηση είναι υπεύθυνη για τη δική της παράδοση υπηρεσιών, αλλά πρέπει επίσης να ενεργεί ως διαχειριστής του ευρύτερου φορολογικού συστήματος.

Η φορολογική συμμόρφωση επιβάλλει απαιτήσεις όσον αφορά τις διαδικασίες και τους φορολογικούς νόμους που πρέπει να ακολουθούνται, όπως οι σωστοί κανόνες εγγραφής ή πληρωμής. Σε γενικές γραμμές, υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες φορολογικής συμμόρφωσης (ΟΟΣΑ, 2004):

- έγκαιρη και σωστή καταχώριση,
- έγκαιρη κατάθεση ή υποβολή των απαιτούμενων φορολογικών πληροφοριών
- αναφορά πλήρων και ακριβών πληροφοριών (που περιλαμβάνουν την καλή τήρηση αρχείων)
- έγκαιρη καταβολή του σωστού ποσού του φόρου.

1.13 Αλλαγές στο φορολογικό σύστημα

Από το 2010, η Ελλάδα εισήγαγε ένα σύστημα οκτώ αγκυλών ως μέρος της στρατηγικής δημοσιονομικής εξυγίανσης που διήρκεσε μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Όλα τα εισοδήματα ενοποιήθηκαν και φορολογούνται με βάση την κλίμακα φόρου εισοδήματος με προοδευτικούς φορολογικούς συντελεστές που κυμαίνονταν από 10 σε 45% για έσοδα άνω των 100.000 ευρώ.

Από τον Ιανουάριο του 2011 επιβλήθηκε εισφορά αλληλεγγύης σε όλους τους φορολογούμενους με ετήσιο εισόδημα άνω των 12.000 ευρώ, με προοδευτική κλίμακα που ξεκινά από το 1% και αυξάνεται σε 4% για ετήσια έσοδα άνω των 100.000 ευρώ. Έτσι, ο ανώτατος φορολογικός συντελεστής στο προσωπικό εισόδημα ανήλθε σε 49% το 2012 και παρέμεινε αμετάβλητος από το προηγούμενο έτος.

Ο φορολογικός συντελεστής ήταν υψηλότερος από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ-27) κατά 38,1% και τον μέσο όρο της ζώνης του ευρώ (ΕΑ-17) 43,1%. Το 2011, το αφορολόγητο όριο μειώθηκε από 12.000 ευρώ σε 5.000 ευρώ και παρέμεινε αμετάβλητο το 2012. Η φορολογική απαλλαγή δόθηκε στους φορολογούμενους που είχαν ετήσιο εισόδημα έως 60.000 ευρώ και εισέπραξαν έσοδα από έξοδα διαμονής που κάλυπταν τουλάχιστον το 25% του φορολογητέου εισοδήματος. Αν τα εισπραχθέντα έσοδα καλύπτουν μικρότερο ποσοστό του φορολογητέου εισοδήματος, επιβλήθηκε φόρος 10% επί της διαφοράς μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού και του απαιτούμενου ποσού.

Το σύστημα φόρου εισοδήματος των φυσικών προσώπων έχει μεταρρυθμιστεί με το νόμο 4110/2013, ο οποίος έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος από κάθε πηγή. Ένα σύστημα τριών επιπέδων εισάγεται για τους εργαζόμενους και τους συνταξιούχους. Η νέα φορολογική κλίμακα επιβάλλει φορολογικό συντελεστή 22% στα εισοδήματα μέχρι 25.000 ευρώ, φορολογικό συντελεστή 32% επί των εισοδημάτων από 25.001 ευρώ σε 42.000 ευρώ και φορολογικό συντελεστή 42% σε υψηλότερα εισοδήματα.

Καταβάλλεται πίστωση φόρου ύψους 2.100 ευρώ και χορηγείται εξ ολοκλήρου σε όλους τους υπαλλήλους και τους συνταξιούχους με ετήσιο εισόδημα έως 21.000 ευρώ. Για υψηλότερα εισοδήματα, η έκπτωση φόρου μειώνεται στα 100 ευρώ ανά 1.000 ευρώ εισοδήματος έως ότου εξαντληθεί το πλήρες ποσό. Ο φόρος εισοδήματος των επιχειρήσεων

Το νόμιμο επιτόκιο μειώθηκε από 25 τοις εκατό το 2009 σε 20 τοις εκατό το 2010 και παρέμεινε αμετάβλητο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2012. Παράλληλα, εισπράχθηκε ειδική

εισφορά με προοδευτικά επιτόκια για επιχειρήσεις με καθαρό εισόδημα άνω των 100.000 ευρώ. Η ανώτατη ισοτιμία ήταν 10%, αυξάνοντας έτσι τον ανώτατο φορολογικό συντελεστή στο εταιρικό εισόδημα σε 30% το 2012. Το ποσοστό αυτό παρέμεινε αμετάβλητο από το προηγούμενο έτος. Ο φορολογικός συντελεστής ήταν υψηλότερος από τον μέσο όρο της ΕΕ-27, ο οποίος ήταν 23,5% και ο μέσος όρος ΕΑ-17 ήταν 26,5%.

Με το νέο φορολογικό νόμο 4110/2013 επιβάλλεται προοδευτικός φορολογικός συντελεστής στις ιδιωτικές επιχειρήσεις και τους αυτοαπασχολούμενους. Για το τμήμα του εισοδήματος μέχρι 50.000 ευρώ ο φορολογικός συντελεστής θα είναι 26% και για τα υψηλότερα εισοδήματα ο φορολογικός συντελεστής θα είναι 33%. Η ίδια κλίμακα ισχύει για τις εταιρικές σχέσεις, τις ανώνυμες εταιρίες, τις κοινωνικές ή επαγγελματικές οργανώσεις, τις πολιτικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, τις κοινές ή αόρατες εταιρείες και τις κοινοπραξίες που δεν διατηρούν βιβλία διπλής εισόδου. Όταν τα παραπάνω διατηρούν βιβλία διπλής εισόδου, επιβάλλεται φόρος 26% επί του συνολικού καθαρού εισοδήματός τους. Φόρος 13% θα επιβληθεί στα εισοδήματα των ιδιωτικών γεωργικών επιχειρήσεων.

Φόρος εισοδήματος επενδύσεων

Ένας φόρος παρακράτησης 25% επιβλήθηκε στα μερίσματα και στα διανεμόμενα κέρδη που πλήρωναν οι επιχειρήσεις το 2012. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε κατά 4% από το προηγούμενο έτος. Ένας φόρος παρακρατούμενος στην πηγή ύψους 10% επιβάλλεται στους κεφαλαιουχικούς τόκους. Το εισόδημα από ακίνητα φορολογείται στο 1,5%, το οποίο αυξήθηκε σε 3% εάν η έκταση του ακινήτου είναι μεγαλύτερη από 300 τετραγωνικά μέτρα.

Με το νέο φορολογικό νόμο 4110/2013, τα έσοδα από ενοίκια καθώς και τα έσοδα από επενδύσεις, εξαιρουμένου του εισοδήματος που φορολογείται στην πηγή χωρίς περαιτέρω φορολογική υποχρέωση, θα φορολογούνται με συντελεστή 10% έως 12.000 ευρώ και 33% για υψηλότερες αγκύλες. Ο φορολογικός συντελεστής για μερίσματα και διανεμόμενα κέρδη θα μειωθεί στο 10%, ο φόρος παρακράτησης κεφαλαίου θα αυξηθεί στο 15% και ο φόρος παρακράτησης από το εισόδημα από παράγωγα θα αυξηθεί από 15 σε 20%. αμετάβλητο σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Ο φορολογικός συντελεστής ήταν υψηλότερος από τον μέσο όρο της ΕΕ-27 κατά 20% και τον μέσο όρο της ΕΑ-17 κατά 21%. Μειωμένος συντελεστής 13 τοις εκατό εφαρμόζεται σε ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες, όπως τα νωπά τρόφιμα, η φαρμακευτική, η ηλεκτρική ενέργεια, οι μεταφορές, η φιλοξενία και άλλες επαγγελματικές υπηρεσίες. Υπάρχει επίσης ένα εξαιρετικά μειωμένο ποσοστό 6,5%, το οποίο ισχύει για πολύ λίγα αγαθά και υπηρεσίες, όπως βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά, και υπηρεσίες διαμονής σε ξενοδοχεία. Επιπλέον, συγκεκριμένα ποσοστά 5, 9 και 16% ισχύουν για ορισμένα νησιά του Αιγαίου. Οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης επιβάλλονται στα πετρελαιοειδή, την μύρα, τα οινόπνευματώδη ποτά και τον καπνό και αυξάνονται επανειλημμένα.

Φόρος περιουσίας / φόρος ακίνητης περιουσίας

Δεν υπάρχει φόρος περιουσίας στην Ελλάδα. Η φορολόγηση των ακινήτων βασίστηκε στην αντικειμενική τους αξία, η οποία προσδιορίστηκε ανά επιφάνεια, τόπο εγκατάστασης και έτος κατασκευής. Βάσει της φορολογικής μεταρρύθμισης που εισήχθη με το νόμο 3842/2010, επιβλήθηκε φορολογικό συντελεστή από 0,2 έως 1% επί ακινήτων από 200.000 ευρώ σε 5 εκατ. Ευρώ.

Η υψηλότερη τιμή εφαρμόστηκε στα ακίνητα άνω των 800.000 ευρώ. Για ακίνητα άνω των 5 εκατ. Ευρώ το επιτόκιο ήταν 2%. Από το 2011, έχει επιβληθεί φόρος ακίνητης περιουσίας σε ακίνητα που υπολογίζονται στην επιφάνεια των κτιρίων και λαμβάνεται υπόψη ο τόπος και η ηλικία και εισπράττεται μέσω της πληρωμής λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος.

Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών

Τα κεφαλαιακά κέρδη που πραγματοποιούνται από την πώληση μιας επιχείρησης, από ένα μερίδιο σε επιχειρηματικά ή επιχειρηματικά δικαιώματα, φορολογούνται στο 20%. Φόρος 0,2 τοις εκατό εισπράττεται επίσης από την πώληση μετοχών που διαπραγματεύονται στο χρηματιστήριο αξιών της Αθήνας ή σε χρηματιστήρια εξωτερικού. Ο φορολογικός συντελεστής για τα κέρδη κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκαν από ακίνητα που αγοράστηκαν μετά το 2006 εξαρτάται από την περίοδο κατοχής.

Με το νέο νόμο 4110/2013, τα κέρδη κεφαλαίου που προκύπτουν από τη μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας που αποκτήθηκε μετά την 1η Ιανουαρίου 2013 θα φορολογούνται με συντελεστή 20%. Η φορολογία υπολογίζεται επί της διαφοράς μεταξύ των τιμών πώλησης και αγοράς. Το κεφαλαιουχικό κέρδος θα αποπληθωριστεί και θα προσαρμοσθεί με συντελεστές ανάλογα με τα έτη ιδιοκτησίας του ακινήτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Ο τουρισμός είναι ένα ταχέως αναπτυσσόμενο φαινόμενο και έχει γίνει ένα από τα μεγαλύτερα στον κόσμο. Έχει αναπτυχθεί για διάφορους λόγους. Ο τουρισμός αποτελεί αποτελεσματικό μέσο για την ανάπτυξη κοινωνικών και οικονομικών πτυχών (Cooper et al., 2008) Αφενός, ο τουρισμός έχει θετικές επιπτώσεις σχετικά με την ανάπτυξη της κοινωνικοοικονομικής και πολιτιστικής πτυχής στις χώρες προορισμού, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες απασχόλησης, διευρύνοντας το πολιτιστικό πλαίσιο με την ευαισθητοποίηση και τον σεβασμό της πολυμορφίας του πολιτισμού.

Η τουριστική βιομηχανία έχει επικριθεί επειδή ο τουρισμός δεν κατάφερε να εκπληρώσει τις προσδοκίες των λαών. Οι αρνητικές επιπτώσεις σχετικά με το περιβάλλον και οι τοπικές πολιτιστικές πτυχές και ο τρόπος ζωής των προορισμών είναι εκείνα που εισέρχονται στον πολιτισμό μέσω των τουριστών και μπορεί να οδηγήσουν την κοινότητα υποδοχής στην υιοθέτηση των εισερχόμενων στον πολιτισμό και τον τρόπο ζωής.

Ο τουρισμός αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα διαχείρισης και ανάπτυξης του προορισμού στις χώρες. Η επίδραση του τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας ποικίλλει από χώρα σε χώρα, δεδομένου ότι κάθε προορισμός συγκεκριμένης χώρας ή περιοχής έχει διαφορετικά στάδια της αναπτυξιακής υποδομής.

Περισσότερο ή λιγότερο, όλες οι χώρες της έχουν επωφεληθεί από τις τουριστικές δραστηριότητες. Όλες οι χώρες, περισσότερο ή λιγότερο, έχουν τους ιστορικούς και πολιτιστικούς πόρους, τις φυσικές ομορφιές και τις τοπικές παραδόσεις, και αυτές οι πηγές αποτέλεσαν επιτυχία για την προσέλκυση εγχώριων και διεθνών επισκεπτών σε συγκεκριμένες περιοχές.

Η τουριστική βιομηχανία θεωρείται εξαγωγική βιομηχανία, δεδομένου ότι εισάγει ξένο νόμισμα στη χώρα και αποτελεί ισχυρό μέρος του οικονομικού συστήματος ή μιας ολόκληρης χώρας. Ως αποτέλεσμα, ο τουρισμός έχει να γίνει ένας ελκυστικός τομέας για επενδύσεις. Πολλές χώρες έλκονται από την τουριστική βιομηχανία επειδή έχουν επωφεληθεί.

Ο τουρισμός, υπό την ευρεία έννοια, εξαρτάται από την ποιότητα και την ποσότητα του καταλύματος και τις διαθέσιμες εγκαταστάσεις. Είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας της τουριστικής ανάπτυξης. Μια επιτυχημένη τουριστική ανάπτυξη, πρέπει να θεωρηθεί ως βασικός παράγοντας του τουριστικού σχεδιασμού. Με άλλα λόγια, τα καταλύματα είναι πυρήνας του τουρισμού και ως εκ τούτου η κατάλληλη επιλογή διαμονής είναι σημαντική (Saxena 2008).

Άνετα ξενοδοχεία και άλλες μορφές καταλυμάτων διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο προσελκύοντας τουρίστες στους προορισμούς. Εάν ένας επισκέπτης καταλήξει σε ένα κακό ξενοδοχείο ή ένα κατάλυμα, είναι πιθανότερο να μην επιστρέψει ποτέ στον τόπο αυτό. Συνειδητοποιώντας το γεγονός αυτό, η διαμονή έχει μεγάλη επιρροή στον

τουριστικό προορισμό των καταλυμάτων που είναι διαθέσιμα σε διάφορα τουριστικά σημεία τα οποία έχουν επικεντρωθεί στην παροχή μέγιστης άνεσης στους τουρίστες.

Είναι πολύ σημαντικό και δύσκολο για τον προμηθευτή να παρέχει άνετη διαμονή στους ανθρώπους από διαφορετικό οικονομικό υπόβαθρο (Ahliya 2010). Στη σύγχρονη εποχή, ο τρόπος που οι άνθρωποι περνούν τις διακοπές τους έχει αντιμετωπίσει πολλές αλλαγές. Οι άνθρωποι επιθυμούν να περάσουν τις διακοπές τους και τον ελεύθερο χρόνο τους με τους φίλους και την οικογένειά τους και ταυτόχρονα εξερευνούν διάφορους τουριστικούς προορισμούς σε όλο τον κόσμο.

Η διαμονή, ως κυρίαρχο μέρος του τουρισμού, έχει επηρεάσει άμεσα την περιοδεία σε ορισμένες περιοχές προορισμού. Η διαμονή αποτελεί βασική ανάγκη της τουριστικής βιομηχανίας. Ως εκ τούτου, είναι λογικό ότι η ανάπτυξη της στέγασης θα πρέπει να αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της συνολικής διαδικασίας σχεδιασμού του τουριστικού προορισμού. Η διαμονή στον τουρισμό διαδραματίζει, ως εκ τούτου, ζωτικό ρόλο στην οικονομία μιας χώρας. Οι χώρες που αναγνωρίζουν τη θετική επιρροή της στην οικονομία της δίνουν περισσότερο σημασία για την ανάπτυξη του τομέα των καταλυμάτων. Η ανάπτυξη του τομέα των καταλυμάτων θα πρέπει να αποτελέσει βασικό στοιχείο της διαδικασίας σχεδιασμού του τουριστικού προορισμού προκειμένου να κερδίσουν την τουριστική ανάπτυξη.

Η έλλειψη σχεδιασμού και ελέγχου του τομέα διαμονής, θα έχει ως αποτέλεσμα σε πολλούς τουριστικούς προορισμούς την στοχευμένη τουριστική ανάπτυξη. Ωστόσο η κοινωνικοοικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη στις χώρες προορισμού είναι οι θετικές πτυχές της ανάπτυξης του τουρισμού, αλλά αντίθετα, αυτό αφήνει επίσης κάποια αρνητικά μειονεκτήματα στον προορισμό, για παράδειγμα, το περιβάλλον της ρύπανσης και της εισερχόμενης πολιτισμικής επιρροής στις χώρες υποδοχής (G. P. 2009).

Το όραμα της ανάπτυξης καταλύματος σε σχέση με την ανάπτυξη του τουρισμού των χωρών προορισμού θα πρέπει να εφαρμοστούν ταυτόχρονα. Ως αποτέλεσμα, σε πολλές χώρες, οι τουριστικές βιομηχανίες καλύπτουν το κυρίαρχο ποσοστό του συνόλου τους στο καθαρό εισόδημα (Saxena 2008.)

2.2 Το μεταβαλλόμενο προφίλ του τομέα των καταλυμάτων

Η τάση και ο τρόπος του τομέα των καταλυμάτων έχει αλλάξει τα πρόσφατα χρόνια. Η νέα καινοτομία στον τομέα του τουρισμού, για παράδειγμα, η νέα ανάπτυξη στον τουρισμό και οι τεχνολογικές καινοτομίες είναι υπεύθυνες για τις αλλαγές. Οι καταναλωτές σήμερα είναι πολύ πιο ανεξάρτητοι από ότι πριν. Οι ταξιδιώτες δεν μεταβαίνουν πλέον σε ταξιδιωτικά γραφεία ή ταξιδιωτικούς πράκτορες για να κάνουν κράτηση.

Νέα πρόσωπα διαμονής υπάρχουν, για παράδειγμα, βίλες διακοπών κατάλληλες για οικογενειακό τύπο, ιδιωτικές βίλες, πολυκατοικίες, κάμπινγκ και το τροχόσπιτο αποδεικνύονται επιτυχημένα στη νέα αγορά καταλυμάτων και σε κάποιο βαθμό αντικαθιστώντας την προσφορά καταλυμάτων που κυριαρχούν στο ξενοδοχείο. Αυτές οι νέες τάσεις αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές της ζήτησης με την είσοδο νέων, ειδικών. Αυτό το είδος συμπληρωματικής στέγασης διευκολύνει τον τομέα των καταλυμάτων για να αντιμετωπίσει μια εξαιρετικά εποχιακή ζήτηση.

2.3 Η έννοια της ξενοδοχειακής επιχείρησης

Το ξενοδοχείο ονομάζεται ένα είδος διαμονής που προσφέρει δωμάτια ή επιπλωμένα διαμερίσματα προς ενοικίαση σε μια παθητική διαμονή. Η ουσιαστική οικονομία του ξενοδοχείου είναι ο συνδυασμός τριών παραγόντων παραγωγής που παρέχουν στους αλλοδαπούς μετρητά, στέγαση, τρόφιμα και άλλες υπηρεσίες που επιδιώκουν να καλύψουν τις φυσικές και κοινωνικές ανάγκες του πελάτη για κέρδος (Karatasios 1981).

Μια άλλη προσέγγιση αφορά τον όρο ξενοδοχείο ως κτίριο ή συγκρότημα κτιρίων που έχει διαμορφωθεί και οργανωθεί για να προσφέρει καταλύματα με αμοιβή. Η επικρατούσα αντίληψη είναι ότι πρόκειται για τουριστικές μονάδες που προσφέρουν στους πελάτες μια νύχτα καθώς και μια σειρά από άλλα αγαθά και υπηρεσίες όπως η αναψυχή και άλλα (Καραγκιάννης 1997).

Τα ξενοδοχεία διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην τουριστική ανάπτυξη των χωρών και ιδιαίτερα της Ελλάδας, η οποία είναι πρωτίστως μια χώρα που υποστηρίζει έναν σημαντικό τομέα του τουρισμού στον οικονομικό τομέα. Σε κάποιο βαθμό, η σημασία τους είναι αυτονόητη, σαν να μην υπάρχουν ξενοδοχεία, τότε δεν θα είναι δυνατή η εμπορική φιλοξενία. Αν και η οικονομική τους αποτελεσματικότητα εξαρτάται από την τουριστική κίνηση, τα ξενοδοχεία δεν είναι μόνο για τους τουρίστες.

Εξυπηρετούν επαγγελματίες, φοιτητές, ταξιδιώτες, στρατιώτες καθώς και άτομα που χρησιμοποιούν το ξενοδοχείο ως μόνιμο σπίτι τους. Τα ξενοδοχεία πωλούν υπηρεσίες που εξυπηρετούν την κοινότητα με διάφορους τρόπους. Εκτός από τους τουρίστες, εξυπηρετούν ανθρώπους που ταξιδεύουν για υγεία, επιχειρήσεις, αθλητικούς σκοπούς κλπ.

Συχνά, τα ξενοδοχεία προσφέρουν τις αίθουσες τους για πολιτιστικούς σκοπούς, όπως πίνακες ζωγραφικής, φωτογραφία, συνέδρια, καλλιτεχνικά γεγονότα, όπως χορευτικές νύχτες. Επίσης, διοργανώνονται συνέδρια και σεμινάρια καθ 'όλη τη διάρκεια του έτους, τόσο με έλληνες όσο και με αλλοδαπούς εργαζόμενους, ένα τμήμα του τουρισμού που έχει αυξηθεί ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια και τείνει να αποκτήσει όλο και μεγαλύτερο μερίδιο στην ξενοδοχειακή αγορά.

Τα ξενοδοχεία αποτελούν κεντρικό άξονα του τουριστικού συστήματος και ο τουρισμός είναι άνθρωπος και ταυτόχρονα διευρύνει τους ορίζοντές του. Συνεπώς, είναι χώροι συναντήσεων διαφορετικών λαών, ανταλλαγές απόψεων και ιδεών και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια πολιτιστική διεύρυνση. Επίσης, διαδραματίζουν τεράστιο ρόλο στην εισαγωγή ξένου συναλλάγματος, αλλά και στην αύξηση των πόρων από την τοπική αυτοδιοίκηση.

Εκτός αυτού, τα ξενοδοχεία αποτελούν επίσης σημαντικό παράγοντα για την επαγγελματική αποκατάσταση και τη μείωση της ανεργίας καθώς ένας μεγάλος αριθμός ατόμων απασχολούνται στο ξενοδοχείο επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο και ειδικά στη χώρα μας, τις οποίες θεωρείτε ως τουριστική χώρα. Περισσότερα από 10.000 ξενοδοχεία στην Ελλάδα απασχολούν τεράστιο αριθμό εργαζομένων, προσφέροντας καλή δουλειά.

Η δουλειά που προσφέρουν τα ξενοδοχεία έχει το πλεονέκτημα της αποκέντρωσης, επειδή τα ξενοδοχεία είναι διάσπαρτα σε όλη την Ελλάδα και πολλά από αυτά βρίσκονται σε παραμεθόριες περιοχές. Εκτός από τη συμβολή τους στη μείωση της ανεργίας, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην περιφερειακή ανάπτυξη της οικονομίας και την αποφυγή της αστικοποίησης και της μετανάστευσης. Ωστόσο, η εργασία σε ξενοδοχεία έχει ένα σημαντικό μειονέκτημα, το οποίο είναι εποχικό.

Τα περισσότερα ξενοδοχεία αναψυχής είναι κλειστά τους χειμερινούς μήνες. Φυσικά, αυτό τείνει να μειώνεται, καθώς τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει προσπάθειες από τη

χώρα μας με τη βοήθεια επιδοτούμενων προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάπτυξη της οικονομίας του χειμερινού τουρισμού, τα οποία συνήθως ονομάζονται «αγροτουριστικά προγράμματα», και γενικότερα τα τελευταία χρόνια καταβάλλονται προσπάθειες για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού στη χώρα μας.

2.4 Ο ξενοδοχειακός κλάδος στην Ελλάδα

Η τουριστική υποδομή μιας χώρας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις δυνατότητες του ξενοδοχείου. Οι περισσότερες και καλύτερες υπηρεσίες τουριστικών καταλυμάτων είναι διαθέσιμες σε μια χώρα, τόσο μεγαλύτερη είναι η τουριστική ροή και τόσο καλύτερος είναι ο προορισμός της χώρας λόγω των επιλογών που προσφέρει μεταξύ πολλών διαφορετικών καταλυμάτων. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση των τουριστικών καταλυμάτων στην Ελλάδα, καθώς κάθε χρόνο όλο και περισσότερο χτίζονται για να φιλοξενήσουν τον μεγάλο αριθμό τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα.

Ιδιαίτερα σε περιόδους υψηλής περιόδου Ιούλιο-Αύγουστο υπάρχει μειωμένη διαθεσιμότητα σε νησιά και σε πολλές τουριστικές περιοχές της χώρας μας σε σημείο όπου πολλοί επισκέπτες αναγκάζονται να αλλάξουν τον προορισμό τους σε άλλο ελληνικό προορισμό ή σε ξένους προορισμούς. Επιπλέον, η χαμηλή συγκέντρωση ξενοδοχειακών μονάδων που παρατηρούνται σε περιοχές υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος, όπως τα νησιά του Αιγαίου που προσελκύουν χιλιάδες τουρίστες κάθε χρόνο, συχνά καθιστούν τις τιμές απρόσιτες και υπερτιμημένες για τον τουρισμό, με στόχο την ανάγκη διαμονής τουριστών λόγω έλλειψης πολλών επιλογών.

Για το λόγο αυτό, είναι πολύ θετικό για το μέλλον και την εικόνα του ελληνικού τουρισμού να χτίσει νέα καταλύματα και να αυξήσει την επιλογή των Ελλήνων και ξένων τουριστών. Ένα σημαντικό και αναπόσπαστο κομμάτι της ταχείας ανάπτυξης του ξενοδοχειακού τομέα στη χώρα μας είναι τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να βελτιώνουν τις εγκαταστάσεις, να αποκτούν προηγμένο τεχνολογικό εξοπλισμό και να προσλαμβάνουν εργατικό δυναμικό.

2.5 Ο καθορισμός των "φόρων τουρισμού" και της "ανταγωνιστικότητας του τουρισμού"

Για να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος των φόρων στην ανταγωνιστικότητα του τουριστικού τομέα, καθορίζουμε πρώτα τι σημαίνει "τουριστικός φόρος", τι σημαίνει "ανταγωνιστικότητα του τουρισμού" και πώς μπορεί να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος των πρώτων σε αυτόν. Οι Forsyth και Dwyer (2002) έθεσαν τους τουριστικούς φόρους σε δύο κατηγορίες: τους γενικούς φόρους και τους ειδικούς ή διαφορικούς τουριστικούς φόρους.

Οι γενικοί φόροι τουρισμού είναι αυτοί που «επιβάλλονται γενικά στην προσφορά τουριστικών αγαθών και υπηρεσιών, εισόδημα που προέρχεται από τουριστικές επιχειρήσεις και αποζημιώσεις σε εργαζόμενους των τουριστικών επιχειρήσεων». Μια ευρέως αποδεκτή ερμηνεία της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού παρουσιάστηκε από τους Ritchie και Crouch (2003): «Το γεγονός ότι ο τουρισμός είναι πραγματικά ανταγωνιστικός είναι η ικανότητά του να αυξάνει τις δαπάνες του τουρισμού, να προσελκύει ολοένα και περισσότερο τους επισκέπτες, παρέχοντας ικανοποιητικές και αξέχαστες εμπειρίες, να βελτιώσουμε την ευημερία των κατοίκων προορισμού και να διατηρήσουμε το φυσικό κεφάλαιο του προορισμού για τις μελλοντικές γενιές».

2.6 Η ανταγωνιστικότητα των τιμών και η επίπτωση του φόρου

Η ανταγωνιστικότητα των τιμών είναι συχνό ζήτημα στη βιβλιογραφία για την ανταγωνιστικότητα του τουρισμού. Η οικονομική θεωρία υποδηλώνει ότι εάν η ζήτηση του τουρισμού είναι σχετικά ελαστική, η μείωση του φορολογικού συντελεστή για αγαθά και υπηρεσίες που σχετίζονται με τον τουρισμό όπως ξενοδοχεία και εστιατόρια θα οδηγήσει σε αύξηση στη ζήτηση του τουρισμού και αντιστρόφως για την αύξηση των φορολογικών συντελεστών.

Ωστόσο, αυτό εξαρτάται από το κόστος ή την εξοικονόμηση κόστους της μεταβολής του φορολογικού συντελεστή που είναι πέρασμα στον καταναλωτή, επηρεάζοντας την τιμή που αντιμετωπίζουν. Υπό το πρίσμα της σημασίας της ζήτησης του τουρισμού για πολλές κυβερνήσεις, έχουν ανατεθεί αρκετές μελέτες που διεξήγαγαν τη διερεύνηση του δυνητικού αντίκτυπου των αλλαγών στη φορολογία του τουρισμού.

Οι Dwyer, Forsyth και Rao (2000) εξετάζουν την ανταγωνιστικότητα των τιμών των ταξιδιών και του τουρισμού σε 19 χώρες προορισμού χρησιμοποιώντας την αποδοτικότητα και την παραγωγικότητα ως μέτρα ανταγωνιστικότητας μεταξύ των χωρών προορισμού. Λαμβάνοντας υπόψη την ισοτιμία αγοραστικής δύναμης (PPP) και

χρησιμοποιώντας την Αυστραλία ως χώρα βάσης, συγκρίνουν τις τιμές μιας δέσμης τουριστικών αγαθών και υπηρεσιών σε μια σειρά ανταγωνιστικών προορισμών, μέσω της ανάπτυξης δεικτών διεθνούς ανταγωνιστικότητας των τιμών.

Η μελέτη παρέχει μια μέθοδο για την ποσοτική εκτίμηση του τρόπου σύγκρισης ενός προορισμού στην ανταγωνιστικότητα των τιμών του τουρισμού σε μια άλλη για την παροχή συγκεκριμένων προτύπων για τουριστικές αγορές. Το υπουργείο Οικονομικών του Ηνωμένου Βασιλείου προέβη σε εκτίμηση της επίδρασης των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ στον τουριστικό τομέα της Βρετανίας και στην ευρύτερη οικονομία, χρησιμοποιώντας μοντέλα δυναμικής μερικής ισορροπίας και υπολογιστών γενικής ισορροπίας.

Για να ενημερώσουν τις υποθέσεις τους, διενήργησαν έρευνα των μελών της British Hospitality Association με 95 % αναφέροντας ότι κάποια ή ολόκληρη η αλλαγή ΦΠΑ θα μεταβιβαστεί. Οι ερευνητές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι περίπου το 60% της μείωσης του ΦΠΑ θα τροφοδοτηθεί με χαμηλότερες τιμές, αν και η διαδικασία θα διαρκέσει περίπου τέσσερα χρόνια. Οι προηγούμενες εργασίες των συντακτών της ίδιας έκθεσης διαπίστωσαν ότι η ελαστικότητα των τιμών για τον διεθνή τουρισμό στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν -1,2813, με άλλα λόγια μια μείωση 10% στην τιμή του τουρισμού αυξάνει τη ζήτηση του τουρισμού κατά 12,8%.

Σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ, μια παρόμοια ανάλυση διαπίστωσε ότι η ελαστικότητα του τουρισμού ήταν -1,2, πολύ κοντά στο μέγεθος του Ηνωμένου Βασιλείου. Και πάλι όμως οι συγγραφείς υποδεικνύουν ότι η προσαρμογή δεν είναι άμεση και οι προσομοιώσεις τους διαπιστώνουν ότι θα χρειαστούν 2 χρόνια για να επιτευχθεί το 80% των επιπτώσεων της αλλαγής των τιμών.

2.7 Παράγοντες που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα του τουρισμού

Η Έκθεση 201715 του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (WEF) για την Ανταγωνιστικότητα στον Τουρισμό παρέχει ένα μέτρο της συνολικής ανταγωνιστικότητας των τουριστικών τομέων 136 οικονομιών. Αυτός ο Δείκτης Ανταγωνιστικότητας Τουρισμού αποτελείται από πολλαπλά μέτρα, μερικά από τα οποία είναι πιο συναφή με τη φορολογία και το επιχειρηματικό περιβάλλον από άλλα.

Μεταξύ των 90 μεμονωμένων δεικτών ανταγωνιστικότητας, οι τέσσερις αφορούν την ανταγωνιστικότητα των τιμών. Η Ευρώπη, με έξι οικονομίες στις πρώτες 10 χώρες (Ισπανία, Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία και Ελβετία) κυριαρχεί σταθερά στις κατατάξεις του WEF, οι οποίες δημοσιεύονται δύο φορές το χρόνο.

Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι οι παράγοντες που συμβάλλουν στην επιτυχία αυτή είναι ο πολιτιστικός πλούτος της Ευρώπης, η υποδομή τουριστικών υπηρεσιών παγκόσμιας κλάσης, οι άριστες συνθήκες υγείας και υγιεινής και η απλούστευση των θεωρήσεων στον χώρο Σένγκεν, καθώς και ο υψηλός βαθμός διεθνούς ανοίγματος, ασφάλεια, παρά τις ελαφρώς μειούμενες αντιλήψεις ασφαλείας στη Δυτική και Νότια Ευρώπη.

Από την άλλη πλευρά, οι ευρωπαϊκές οικονομίες τείνουν να αποδίδουν ελάχιστα σε μέτρα ανταγωνιστικότητας των τιμών. Ο φόρος είναι σημαντικός για τους παράγοντες που δεν σχετίζονται με τις τιμές, διότι παρέχει τα αναγκαία έσοδα για άλλους παράγοντες που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα του τουρισμού, όπως η υποδομή, ο πολιτισμός, η ασφάλεια, η διαφάνεια, η τεχνολογία, η κοινωνική ανάπτυξη και το περιβάλλον.

Σε πολλές περιπτώσεις, οι φόροι στον τομέα είναι σχετικά υψηλότεροι από τους άλλους τομείς. Για παράδειγμα, το Παγκόσμιο Συμβούλιο Τουρισμού (WTTC) διερεύνησε το 2013 το ποσοστό της φορολογίας που πλήρωσε ο κλάδος στις ΗΠΑ σε σχέση με άλλους τομείς και διαπίστωσε ότι η αμερικανική ταξιδιωτική βιομηχανία φορολογείται με υψηλότερο ρυθμό από άλλους κλάδους. Οι άμεσοι φόροι ταξιδιών και τουρισμού στις ΗΠΑ αντιπροσώπευαν το 3,2% του συνόλου των φόρων που εισπράχθηκαν το 2012, ενώ η συνεισφορά του ΑΕΠ του τομέα ήταν μόλις 2,7%.

2.7 Φόροι σχετικά τους φορείς παροχής καταλύματος

Πολλά κράτη μέλη της ΕΕ εφαρμόζουν μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ για τους φορείς παροχής καταλύματος, αν και αυτό δεν μεταφράζεται απαραίτητως σε αντίστοιχες διαφορές τιμών. Η Copenhagen Economics διαπίστωσε ότι η μετάβαση στον τομέα της φιλοξενίας ποικίλλει πολύ μεταξύ των χωρών και στα διάφορα προϊόντα / υπηρεσίες φιλοξενίας.

Παραδείγματος χάριν, διαπιστώνουν ότι η μετάβαση για τα εστιατόρια στην Πορτογαλία είναι μόλις 25%, ενώ η μετάβαση για ξενοδοχεία στη Φινλανδία είναι 100%. Υποστηρίζουν ότι αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στους παράγοντες που συνδέονται με το περιβάλλον, και συγκεκριμένα στις δυνατότητες των επιχειρήσεων και της αγοράς να επεκτείνουν τη δυναμικότητά τους βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα.

Η έκθεση δείχνει ότι οι χαμηλότεροι συντελεστές ΦΠΑ μπορεί να επεκτείνουν τόσο την εγχώρια ζήτηση στον τομέα της φιλοξενίας, όσο και να προκαλέσουν περισσότερους εισερχόμενους τουρίστες, αν και δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις μεταβολές της ζήτησης. Άλλες, πιο συγκεκριμένες, μελέτες ολοκληρώθηκαν για να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος της συγκεκριμένης αλλαγής του συντελεστή ΦΠΑ.

Για παράδειγμα, η ΕΕ ολοκλήρωσε μια αξιολόγηση του αντίκτυπου μιας πιθανής αύξησης του συντελεστή ΦΠΑ στα ελληνικά ξενοδοχεία το 2013. Η μελέτη εκτιμούσε ότι ένα σημαντικό μέρος της αλλαγής του ΦΠΑ θα μεταβιβαζόταν σταδιακά στις τιμές στέγασης. Επίσης, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η ζήτηση θα επηρεαζόταν σημαντικά, καθώς οι δαπάνες για ξενοδοχεία θα μειωνόντουσαν μεταξύ 290 και 480 εκατ. Ευρώ κατά το πρώτο έτος. Οι φόροι κατοίκησης για διανυκτερεύσεις λαμβάνουν μεγάλη προσοχή από τα μέσα ενημέρωσης.

2.8 Η αρχή της οικονομικής κρίσης και οι συνέπειες στον ελληνικό τουρισμό στην αρχή αυτής της περιόδου

Το δεύτερο εξάμηνο του 2007 από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ξέσπασε μια οικονομική κρίση, η οποία έχει εξαπλωθεί σε όλο τον κόσμο. Στις αγορές της Αμερικής, η μείωση των τιμών των κατοικιών και η δυσκολία αποπληρωμής των δανείων ήταν ο λόγος για την πτώση των τιμών στη βιομηχανία ακίνητης περιουσίας και ως εκ τούτου ήταν ο λόγος να δημιουργηθεί πρόβλημα ρευστότητας στις τράπεζες, οι οποίες αναγκάστηκαν συνεπώς να αλλάξουν σε ένα πιο εκτεταμένο δανεισμό από τις αγορές.

Στις αρχές του 2008, το πρόβλημα στον χρηματοπιστωτικό τομέα αυξανόταν αρκετά, έτσι ώστε να έχουν επηρεαστεί μεγάλοι κλάδοι της οικονομίας, όπως η τραπεζική, η κατασκευαστική και η εμπορική δραστηριότητα. Οι κυριότερες συνέπειες στην αγορά

ήταν το σοβαρό και γενικευμένο πρόβλημα ρευστότητας, η απότομη αύξηση της ανεργίας και η πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Δεν υπήρχε περισσότερη εμπιστοσύνη στις αγορές και το κρίσιμο σημείο που προκάλεσε την όλη κατάσταση ήταν το κλείσιμο της Lehman Brothers, μιας από τις πέντε μεγαλύτερες επενδυτικές τράπεζες παγκοσμίως.

Συνέπεια του προβλήματος της ρευστότητας και απώλεια εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα ήταν ότι δεν υπήρχαν γραμμές χρηματοδότησης, οι οποίες οδήγησαν σε άλλες αποτυχίες των τραπεζών, όχι μόνο στις ΗΠΑ αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Το «ντόμινο» των εξελίξεων στην παγκόσμια αγορά δεν θα είχε καμία συνέπεια στην οικονομία της Ελλάδας.

Η διεθνής χρηματοπιστωτική αναταραχή επηρέασε αρχικά ελαφρώς τον χρηματοπιστωτικό τομέα στην Ελλάδα, επειδή το σύστημα δούλευε με εσωστρέφεια, πράγμα που σημαίνει ότι οι ελληνικές τράπεζες δεν ήταν επαρκώς εκτεθειμένες σε τοξικά προϊόντα και εξωτερικό δανεισμό. Οι συνέπειες των διεθνών εξελίξεων ήταν να αυξηθεί το κόστος του χρήματος στην Ευρώπη, αλλά και στην παγκόσμια αγορά, η οποία δεν θα μπορούσε να επηρεάσει την Ελλάδα.

Το κόστος δανεισμού των τραπεζών από τις τράπεζες αυξήθηκε, με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους των δανειακών υποχρεώσεων της εταιρείας και τη μείωση του ενεργητικού τους. (Wikipedia, 2011). Η χώρα μας, εκείνη την εποχή, αντιμετώπιζε ήδη διαρθρωτικά προβλήματα στον τομέα του τουρισμού, τα οποία επηρέασαν την ανταγωνιστικότητά της με τις γειτονικές χώρες.

Προσφέρουν τουριστικές υπηρεσίες με πολύ χαμηλότερο κόστος και ως εκ τούτου προσέφεραν πολύ χαμηλότερες τιμές στους τουρίστες για να απολαύσουν το τουριστικό προϊόν. Έτσι, αφενός η οικονομική κρίση και, αφετέρου, η συνεχιζόμενη πτώση της ανταγωνιστικότητάς μας, οδήγησε σε μια εξαιρετικά δύσκολη θέση ενός από τους πιο σημαντικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας, του Τουρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Συγκριτική ανάλυση φορολογικής επιβάρυνσης ξενοδοχείων

Έχοντας διερευνήσει τις διαφορές που υπάρχουν στο ξενοδοχειακό προϊόν μεταξύ της Ελλάδας και των κύριων ανταγωνιστών σε επίπεδο υποδομών, δαπανών και επιδόσεων, αποκτά ιδιαίτερα ενδιαφέρον να αντιπαρατεθούν και τα σχετικά φορολογικά καθεστάτα της κάθε χώρας.

Οι φορολογικές επιβαρύνσεις που θα μελετηθούν στη συνέχεια αφορούν στους άμεσους φόρους, οι οποίοι επιδρούν στην οικονομική δυναμική των ξενοδοχείων, και στους έμμεσους φόρους, που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα του προσφερόμενου προϊόντος.

Στους άμεσους φόρους ανήκει για παράδειγμα ο φόρος εισοδήματος, ενώ στους έμμεσους ανήκει ο φόρος προστιθέμενης αξίας που επιβαρύνει την τιμή του προϊόντος διαμονής και των λοιπών υπηρεσιών των ξενοδοχείων. Πέραν αυτών, υπάρχουν

επιπρόσθετοι άμεσοι, έμμεσοι φόροι και λοιπές επιβαρύνσεις, όπως ο φόρος περιουσίας, ο φόρος διαμονής, τα δημοτικά και λοιπά τέλη.

Στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης κρίνεται σκόπιμο να γίνει αντιπαραβολή των χωρών μόνο επί του φόρου εισοδήματος και του ΦΠΑ για δύο βασικούς λόγους. Ο πρώτος λόγος είναι ότι οι συγκεκριμένοι φόροι αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος της φορολογικής επιβάρυνσης του ξενοδοχειακού προϊόντος, και στη συνέχεια ο επόμενος λόγος είναι γιατί οι υπόλοιποι φόροι επηρεάζονται από τις αξίες των αγαθών όπως είναι για παράδειγμα ο φόρος περιουσίας ή από ειδικές διατάξεις όπως ο φόρος διαμονής, με αποτέλεσμα να υπάρχει ανομοιογένεια των αρχών εφαρμογής τους σε κάθε χώρα, καθιστώντας δυσχερή τη διαστρωματική σύγκριση και ανάλυσή τους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4334/2015 που ισχύουν στην ελληνική αγορά, ο φόρος εισοδήματος των νομικών προσώπων ανέρχεται σε 29% επί των φορολογητέων κερδών τους. Το ξενοδοχειακό προϊόν επιβαρύνεται με ΦΠΑ που ανέρχεται σε 13% για τις υπηρεσίες διαμονής και σε 24% για τις λοιπές υπηρεσίες, βάσει του αρ. 52 του Ν. 4389/2016, για τις περισσότερες περιοχές της ελληνικής επικράτειας. Η έκπτωση κατά 30% που υπάρχει στο ΦΠΑ για τα νησιά των Νομών Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου και Δωδεκανήσου εκτός Ρόδου και Καρπάθου ίσχυε μέχρι την 31/12/2017 σύμφωνα με το αρ. 118 του Ν. 4446/2016.

Στην αγορά της Ισπανίας, ο φόρος εισοδήματος ανέρχεται σε 25% επί των φορολογητέων εισοδημάτων των νομικών προσώπων. Ο ΦΠΑ για τις υπηρεσίες διαμονής και για τις λοιπές υπηρεσίες ανέρχεται σε 10%. Στην Κροατία, ο συντελεστής φόρου εισοδήματος επιχειρήσεων για κάθε είδους επιχειρηματική δραστηριότητα είναι της τάξης του 18%.

Σε ότι αφορά τώρα στο ΦΠΑ, το ξενοδοχειακό προϊόν επιβαρύνεται με συντελεστή 13%. Στη χώρα της Ιταλίας, οι νομικές οντότητες υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος (IRES) που ανέρχεται σε 27,9% επί των καθαρών φορολογητέων εισοδημάτων της εταιρείας. Αναφορικά στον ΦΠΑ, ο συντελεστής που εφαρμόζεται σε όλες τις υπηρεσίες των ξενοδοχείων ανέρχεται σε 10%.

Στην περίπτωση της Τουρκίας, οι εταιρείες υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος (CIT) με συντελεστή 20% επί των φορολογητέων εισοδημάτων τους. Ο συντελεστής ΦΠΑ, ο οποίος εφαρμόζεται στις υπηρεσίες διαμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανέρχεται

σε 8% ενώ στις λοιπές υπηρεσίες σε 18% (European Commission, 2017) και (OECD, 2017). Τέλος, στη Γαλλία ο φορολογικός συντελεστής που επιβάλλεται στα φορολογητέα εισοδήματα των επιχειρήσεων ανέρχεται σε 33,33%.

Ο συντελεστής του φόρου προστιθέμενης αξίας για την παροχή ξενοδοχειακών υπηρεσιών ανέρχεται σε 10%. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία των φορολογικών συντελεστών ανά χώρα, προκύπτει πως τα ξενοδοχεία στην Ελλάδα υπόκεινται στο δεύτερο υψηλότερο συντελεστή φορολόγησης εισοδημάτων. Με εξαίρεση την περίπτωση της Γαλλίας, οι υπόλοιπες χώρες έχουν υιοθετήσει σαφώς χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές εισοδήματος σε σχέση με την Ελλάδα.

Ως προς την έμμεση φορολογία, διαπιστώνουμε ότι το ξενοδοχειακό προϊόν στην Ελλάδα επιβαρύνεται με τον υψηλότερο συντελεστή διαμονής και τον υψηλότερο λοιπών υπηρεσιών. Λαμβανομένου υπόψη το σύνολο των δεικτών, γίνεται φανερό πως το ξενοδοχειακό προϊόν στην Ελλάδα φέρει τη μεγαλύτερη φορολογική επιβάρυνση σε σύγκριση με εκείνο των υπολοίπων ανταγωνιστριών χωρών στον τομέα του τουρισμού.

Η διαπίστωση αυτή θα γίνει ακόμα σαφέστερη μέσα από την παράθεση μιας εφαρμογής της φορολογικής επιβάρυνσης του ξενοδοχειακού προϊόντος ανά χώρα με βάση τα στοιχεία της European Commission που ακολουθούν.

Παράμετροι	Ελλάδα*	Ισπανία	Κροατία	Ιταλία	Τουρκία	Γαλλία
Άμεση φορολόγηση						
Συντελεστής φορολόγησης εισοδήματος ξενοδοχείων	29,00%	25,00%	18,00%	27,90%	20,00%	33,33%
Έμμεση φορολόγηση						
ΦΠΑ στη διαμονή	13,00%	10,00%	13,00%	10,00%	8,00%	10,00%
ΦΠΑ στις λοιπές ξενοδοχειακές υπηρεσίες	24,00%	10,00%	13,00%	10,00%	18,00%	10,00%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από ((European Commission, 2017) και (OECD, 2017)). *: έχει ληφθεί υπόψη η κατάργηση της έκπτωσης του ΦΠΑ που θα γίνει από 1/1/2018 δυνάμει του Ν. 4446/2016

3.1.1 Μεθοδολογία

Το πρώτο βήμα ήταν να υπολογιστεί το καθαρό επιδιωκόμενο κέρδος στο ξενοδοχειακό κλάδο, το οποίο ήταν κοινό για όλες τις χώρες προκειμένου να είναι δυνατή η σύγκριση των αποτελεσμάτων. Το κέρδος αυτό έπρεπε να είναι ίσο τουλάχιστον με το κόστος κεφαλαίου του ξενοδοχειακού κλάδου. Στην αγορά των

ξενοδοχείων στην Ευρώπη το μέσο κόστος κεφαλαίου είναι 10,56% (Damodaran Online, 2017).

Στη συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη το επιδιωκόμενο κέρδος μετά φόρων αλλά και τους φορολογικούς συντελεστές εισοδήματος, υπολογίστηκε το επιδιωκόμενο κέρδος προ φόρων. Για λόγους ευκολίας τέθηκε ένα κοινό κόστος διαμονής όπως για παράδειγμα € 100 για όλες τις χώρες και εκτιμήθηκε η τιμή που απαιτείται να έχει το προϊόν διαμονής προκειμένου να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο κέρδος προ φόρων.

Λαμβάνοντας υπόψη το ΦΠΑ διαμονής που επικρατεί στην κάθε χώρα, υπολογίζεται η τελική τιμή του ξενοδοχειακού προϊόντος διαμονής. Καθώς όμως τα ξενοδοχεία, πέραν των υπηρεσιών διαμονής, προσφέρουν και λοιπές υπηρεσίες όπως για παράδειγμα εστίαση, εκδηλώσεις και άλλα και δεδομένου της διαφορετικής φορολογικής τους αντιμετώπισης, είναι σκόπιμο να γίνει ο σχετικός διαχωρισμός.

Ξεκινώντας από ένα συγκεκριμένο κόστος για λοιπές ξενοδοχειακές υπηρεσίες το οποίο υπολογίστηκε στην έρευνα στα περίπου 20 ευρώ και ακολουθώντας την ίδια συλλογιστική με τη διαμονή, προσδιορίστηκε η τελική τιμή προκειμένου να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο κέρδος.

Οι σχετικοί υπολογισμοί φανέρωσαν, πως στην Ελλάδα τα ξενοδοχεία, λόγω υπερφορολόγησης, είναι υποχρεωμένα να θέσουν το τελικό προϊόν τους σε τιμές υψηλότερες κατά 3,21% έως 6,77% σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές τους προκειμένου να επιτύχουν αντίστοιχα ποσοστά κέρδους με εκείνα των άλλων χωρών. Για τον υπολογισμό του συνόλου της τιμής του τελικού προϊόντος προστέθηκαν η τελική τιμή του ξενοδοχειακού προϊόντος διαμονής και η τελική τιμή του λοιπού ξενοδοχειακού προϊόντος.

Το γεγονός βέβαια αυτό θα καθιστούσε το ξενοδοχειακό προϊόν της χώρας λιγότερο ανταγωνιστικό από αυτό των υπολοίπων χωρών και θα μείωνε τα έσοδα για την χώρα. Ως εκ τούτου τα ξενοδοχεία τελικά υποχρεώνονται να συμβιβαστούν με σαφώς χαμηλότερα περιθώρια κέρδους, προκειμένου να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους.

Παράμετροι	Ελλάδα	Ισπανία	Κροατία	Ιταλία	Τουρκία	Γαλλία
i. Επιδιωκόμενο κέρδος μετά φόρων	10,56%	10,56%	10,56%	10,56%	10,56%	10,56%
ii. Συντελεστής φορολογίας	29,00%	25,00%	18,00%	27,90%	20,00%	33,33%
iii. Επιδιωκόμενο κέρδος προ φόρων (=i/(1-ii))	14,87%	14,08%	12,88%	14,65%	13,20%	15,84%
iv. ΦΠΑ διαμονής	13,00%	10,00%	13,00%	10,00%	8,00%	10,00%
v. ΦΠΑ λοιπών ξενοδοχειακών υπηρεσιών	24,00%	10,00%	13,00%	10,00%	18,00%	10,00%
vi. Ενδεικτικό κόστος υπηρεσίας διαμονής (σε €)	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
vii. Τιμή λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκόμενου κέρδους προ φόρων (=vi/(1-iii))	117,47	116,39	114,78	117,16	115,21	118,82
viii. ΦΠΑ (=vii*iv)	15,27	11,64	14,92	11,72	9,22	11,88
ix. Τελική τιμή ξενοδοχειακού προϊόντος διαμονής (=vii+viii, σε €)	132,74	128,03	129,70	128,88	124,42	130,70
x. Σύγκριση ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος διαμονής με ανταγωνιστές		3,68%	2,34%	3,00%	6,69%	1,56%
xi. Ενδεικτικό κόστος λοιπών ξενοδοχειακών υπηρεσιών (σε €)	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
xii. Τιμή λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκόμενου κέρδους προ φόρων (=ix/(1-iii), σε €)	23,49	23,28	22,96	23,43	23,04	23,76
xiii. ΦΠΑ (=xii*v, σε €)	5,64	2,33	2,98	2,34	4,15	2,38
xiv. Τελική τιμή λοιπού ξενοδοχειακού προϊόντος (=xii+xiii, σε €)	29,13	25,61	25,94	25,78	27,19	26,14
xv. Σύγκριση ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος λοιπών υπηρεσιών με ανταγωνιστές		13,78%	12,31%	13,03%	7,15%	11,45%
xvi. Σύνολο τιμής ξενοδοχειακού προϊόντος (=ix+xiv, σε €)	161,88	153,63	155,64	154,65	151,61	156,84
xvii. Σύγκριση ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος ανταγωνιστές		5,37%	4,00%	4,67%	6,77%	3,21%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από ((European Commission, 2017), (Damodaran Online, 2017) και (OECD, 2017)).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω αποτελέσματα, το γεγονός ότι η μέση τουριστική δαπάνη στην Ελλάδα είναι χαμηλή, ειδικά σε σύγκριση με εκείνη των ανταγωνιστών, γίνονται απόλυτα κατανοητοί οι λόγοι για τους οποίους το μέσο περιθώριο κέρδους των ξενοδοχείων της χώρας μετά από φόρους εκτιμάται μόλις στο 1,52%.

Η υψηλή φορολόγηση των ξενοδοχείων στην Ελλάδα συρρικνώνει τα επίπεδα κερδοφορίας, περιορίζοντας τις δυνατότητές τους να προχωρήσουν σε επενδύσεις και να ενισχύσουν τον αναπτυξιακό τους ρόλο. Συγχρόνως εγκλωβίζονται σε συνθήκες αδυναμίας για την αντιμετώπιση κάποιας έκτακτης δαπάνης, με αποτέλεσμα να τίθενται εν τέλει κίνδυνοι βιωσιμότητας.

3.2 Εμπειρική ανάλυση της φοροδοτικής ικανότητας του ξενοδοχειακού κλάδου

Η φοροδοτική ικανότητα των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων θα προσεγγιστεί μέσα από τις λειτουργικές τους ροές, ώστε να αποτυπωθεί η πραγματική δυναμική της ρευστότητάς τους. Η ανάλυση κρίνεται σκόπιμο να πραγματοποιηθεί ανά κατηγορία ξενοδοχείου, δεδομένων των σημαντικών διαφορών που υπάρχουν ανά κατηγορία

αστέρων. Προκειμένου να εκτιμηθούν οι λειτουργικές ροές λαμβάνεται υπόψη το περιθώριο κερδών μετά φόρων, όπως αυτό εκτιμήθηκε μέσα από την ανάλυση αντιπροσωπευτικού δείγματος ξενοδοχείων όλων των κατηγοριών.

Η παρακάτω ανάλυση πραγματοποιήθηκε από την εταιρεία KPMG με στοιχεία του ξενοδοχειακού κλάδου και είχε ως στόχο να μελετήσει την επίπτωση της φορολογίας στα έσοδα των ξενοδοχείων. Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τη μεθοδολογία προστέθηκαν οι λογιστικές αποσβέσεις ώστε να προκύψει το περιθώριο λειτουργικών ροών, μετά την εξυπηρέτηση του λειτουργικού κόστους και των φορολογικών υποχρεώσεων και πριν από την εξυπηρέτηση των δανειακών υποχρεώσεων (αποπληρωμή κεφαλαίων) και την υλοποίηση των επενδυτικών δραστηριοτήτων.

Προκειμένου να γίνει μια εις βάθος εκτίμηση των «ελεύθερων ροών» των ξενοδοχείων χρειάστηκε να ληφθούν υπόψη δύο ακόμα μεγέθη τα οποία είναι το ύψος της εξυπηρέτησης του δανεισμού και το μέγεθος των επενδύσεων σε ετήσια βάση.

Η εξυπηρέτηση του δανεισμού αναφέρεται στην ετήσια εκροή του ξενοδοχείου για την αποπληρωμή των χρεολυσίων των δανειακών του κεφαλαίων. Ως πληρωμή για επενδυτικές υποχρεώσεις θα θεωρηθούν οι επενδύσεις που πραγματοποιούν τα ξενοδοχεία, με σκοπό κατά βάση να διασφαλίσουν την απρόσκοπτη παροχή των υπηρεσιών τους. Οι εν λόγω δείκτες εκτιμήθηκαν μέσα από τη χρηματοοικονομική ανάλυση των ξενοδοχείων. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα σχετικά στοιχεία της έρευνας. Όπως διαπιστώνεται το περιθώριο των λειτουργικών ροών προκύπτει ως η διαφορά του δείκτη αποσβέσεων από το περιθώριο των κερδών μετά φόρων ενώ η απαιτούμενη εκροή είναι το άθροισμα του ποσοστού επενδύσεων και της εξυπηρέτησης του δανεισμού.

Παράμετροι	1*	2*	3*	4*	5*
Περιθώριο κερδών μετά φόρων (EAT)	-4,60%	-7,56%	5,96%	5,37%	4,08%
Δείκτης αποσβέσεων	22,83%	21,52%	12,15%	12,52%	13,83%
Περιθώριο λειτουργικών ροών	18,23%	13,96%	18,11%	17,89%	17,91%
Εξυπηρέτηση δανεισμού (ως % κύκλου εργασιών)	15,21%	5,59%	9,42%	9,71%	15,22%
Ποσοστά επενδύσεων (ως % κύκλου εργασιών)	7,04%	4,44%	4,85%	7,29%	7,11%
Απαιτούμενη εκροή για δανεισμό και επενδύσεις	22,25%	10,03%	14,27%	17,00%	22,33%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από ισολογισμούς εταιρειών ετών 2009-2015 υπό εξέταση δείγματος.

Σύμφωνα με τους παραπάνω υπολογισμούς αποδεικνύεται πως υπάρχουν κατηγορίες ξενοδοχείων, όπως για παράδειγμα τα 1* και 5* που οι λειτουργικές τους ροές μετά φόρων εξαντλούνται πλήρως από την ανάγκη εξυπηρέτησης του δανεισμού και από την υλοποίηση των απαιτούμενων επενδύσεων.

Ακόμα όμως και στις περιπτώσεις όπου οι λειτουργικές ροές είναι μεγαλύτερες, όπως στις κατηγορίες 2*, 3* και 4* το υπολειπόμενο μέγεθος είναι ιδιαίτερα μικρό, καθιστώντας οποιεσδήποτε δυνατότητες των ξενοδοχείων για περαιτέρω εκροές (π.χ. υλοποίηση νέων επενδύσεων ή αντιμετώπιση έκτακτων δαπανών) απολύτως περιορισμένες.

Ουσιαστικά τα στοιχεία αποδεικνύουν, ότι το μέσο τυπικό ξενοδοχείο της χώρας έχει εξαντλήσει τη φοροδοτική του ικανότητα με το ισχύον φορολογικό καθεστώς, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι πρόσθετες επιβαρύνσεις που έχουν θεσπιστεί όπως είναι για παράδειγμα ο φόρος διαμονής και η κατάργηση της έκπτωσης στον ΦΠΑ.

Αυτό σημαίνει ότι εάν ληφθούν υπόψη και οι εν λόγω επιβαρύνσεις τότε τίθενται ζήτημα κατά πόσο τα ξενοδοχεία θα εξακολουθήσουν να διαδραματίζουν τον αναπτυξιακό τους ρόλο, καθώς στην περίπτωση αυτή θα υποχρεωθούν να περιορίσουν τις απαιτούμενες επενδύσεις τους, προκειμένου να μπορέσουν ανταποκριθούν στα νέα φορολογικά βάρη.

Δεδομένης όμως της ανάγκης διατήρησης και ενίσχυσης των δημοσίων εσόδων, χρειάζεται να εντοπιστούν άλλες, αναξιοποίητες φορολογικά, δυνατότητες που έχει ο τουρισμός. Μια από αυτές είναι και η οικονομία διαμοιρασμού, η οποία, έχει τη δυναμική να αποτελέσει έναν «διπολικό μηχανισμό» ενίσχυσης των δημοσίων εσόδων αλλά και φορολογικής εξομάλυνσης των ξενοδοχείων.

Για παράδειγμα υπάρχουν διάφοροι φόροι που τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να προσαρμόσουν στην τουριστική βιομηχανία. Ένα φορολογικό καθεστώς φιλικό προς τον τουρισμό θα μπορούσε να περιλαμβάνει μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ για τη στέγαση και τη μεταφορά επιβατών και χωρίς φόρους κατανάλωσης ή φόρους αναχώρησης.

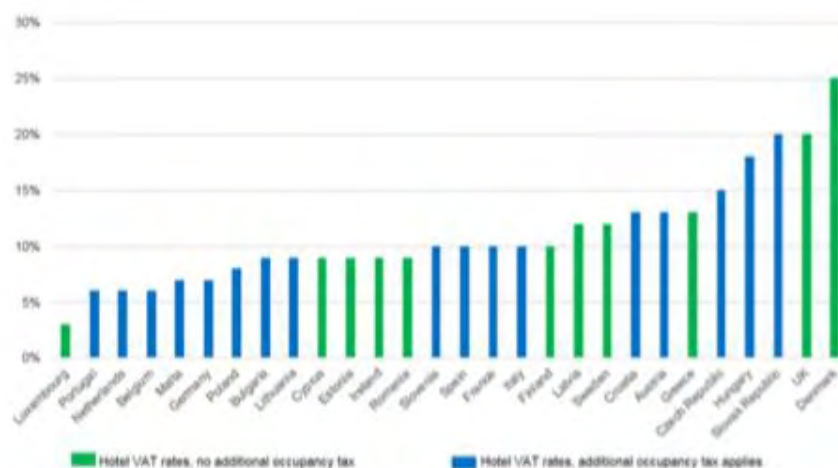
Η Κύπρος, η Εσθονία, η Φινλανδία, η Ιρλανδία, η Λετονία, το Η Ελλάδα χρησιμοποιεί όλα αυτά τα μέσα, εκτός από τον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ για τη μεταφορά

επιβατών. Η Μάλτα, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Ισπανία επιβάλλουν φόρο πληρότητας, αλλά χρησιμοποιούν τα άλλα μέσα πολιτικής που είναι φιλικά προς τον τουρισμό.

Αυτό που οι περισσότερες από αυτές τις χώρες έχουν κοινό είναι το σχετικά μικρό τους μέγεθος ή / και γεωγραφική θέση εκτός της Κεντρικής Ευρώπης. Και οι δύο παράγοντες θα μπορούσαν να ερμηνευθούν ως ενδείξεις ότι αυτή η ομάδα χωρών βλέπει τις δυνατότητες του εισερχόμενου τουρισμού για τις οικονομίες τους, οι οποίες δεν αξιοποιούνται σήμερα πλήρως.

Συνεπώς, τα προαναφερθέντα θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην εξήγηση των αποφάσεων πολιτικής που έχουν ληφθεί γύρω από αυτά τα φορολογικά καθεστώτα. Εστιάζοντας στους φόρους που σχετίζονται με τη διαμονή σε ξενοδοχείο, διαπιστώνουμε ότι από τα 25 κράτη μέλη που προσφέρουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ σε διαμονή σε ξενοδοχείο, οι περισσότεροι επιβάλλουν επίσης φόρο ακίνητης περιουσίας στους τουρίστες. Αυτό αντισταθμίζει αποτελεσματικά μέρος ή το σύνολο του οφέλους από χαμηλότερο συντελεστή ΦΠΑ.

Στην άλλη άκρη του φάσματος, χώρες όπως η Αυστρία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο χρησιμοποιούν διάφορα στοιχεία για να επιβάλλουν φόρους στις υπηρεσίες που σχετίζονται με τον τουρισμό, αν και κανένας από αυτούς δεν συνδυάζει υψηλά ποσοστά ΦΠΑ για διαμονή με φόρο ακτοφυλακής και φόρο αναχώρησης. Ορισμένα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης, όπως η Βουλγαρία, η Κροατία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Ουγγαρία.

Source: PwC analysis based on data in Table 4 and 5

Το ανωτέρω ποσό δείχνει τον ισχύοντα συντελεστή ΦΠΑ και εάν ισχύει επίσης φόρος πληρότητας. Με λίγες εξαιρέσεις, με σχετικά χαμηλά ποσοστά ΦΠΑ για διαμονή σε ξενοδοχείο είναι πιο πιθανό να χρεώσουν φόρο πληρότητας. Όσον αφορά τους γενικούς φόρους που δεν αφορούν τον τουριστικό κλάδο, οι χώρες με υψηλότερους συντελεστές άμεσης φορολογίας έχουν, κατά μέσο όρο, χαμηλότερα ποσοστά έμμεσης φορολογίας (κανονικό ΦΠΑ).

Συγκεκριμένα, παρατηρείται ότι πολλές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της περιοχής της Βαλτικής επιβάλλουν τις χαμηλότερες άμεσες τιμές επιβάλλοντας ταυτόχρονα τους υψηλότερους συντελεστές ΦΠΑ. Ωστόσο, αυτό θα μπορούσε επίσης να οφείλεται στο γεγονός ότι πρόκειται για νέες οικονομίες της αγοράς που επιδιώκουν να προσελκύσουν κεφάλαια από ξένους επενδυτές.

Αντιστρόφως, οι περισσότερες χώρες της Νοτιοανατολικής, Δυτικής Ευρώπης και της Σκανδιναβικής περιφέρειας επιβάλλουν συγκριτικά υψηλότερους συντελεστές άμεσης φορολογίας, αλλά χαμηλότερους συντελεστές ΦΠΑ.

3.3 Εμπειρική ανάλυση του οικονομικού αντίκτυπου της αύξησης του ΦΠΑ στον ξενοδοχειακό κλάδο

Η μελέτη που πραγματοποιήθηκε από την Ernst and Young (EY,2015) παρουσιάζει τα πορίσματα μιας αξιολόγησης οικονομικού αντίκτυπου της πιθανής αύξησης του συντελεστή ΦΠΑ στην ελληνική ξενοδοχειακή βιομηχανία από την ισχύουσα μειωμένη ζώνη 6,5% στη μεσαία ζώνη 13%.

Η ανάλυση καταγράφει τις οικονομικές επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν στο πλαίσιο του ξενοδοχειακού κλάδου, καθώς και εκείνες που θα προκύψουν από άλλους τομείς που σχετίζονται με τον τουρισμό.

Η προσέγγιση της οικονομικής επίπτωσης που χρησιμοποιείται στη μελέτη εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο τα επίπεδα της οικονομικής δραστηριότητας επηρεάζονται από την αύξηση των τιμών στον ξενοδοχειακό κλάδο μετά την αλλαγή του καθεστώτος ΦΠΑ.

Η ανάλυση βασίζεται σε παραδοχές και εισροές σχετικά με την ανταπόκριση της ζήτησης στις μεταβολές των τιμών όπως η ελαστικότητα της ζήτησης με στόχο να

προσδιοριστεί μια σειρά πιθανών επιπτώσεων για το ξενοδοχείο και την ευρύτερη τουριστική βιομηχανία. Μια βασική υποκείμενη υπόθεση στο πλαίσιο αυτό είναι ότι όλα τα υπόλοιπα θα παραμείνουν ίσα, δηλαδή η ανάλυση δεν εξηγεί άλλες εξωγενείς εξελίξεις που μπορεί να επηρεάσουν την οικονομική δραστηριότητα στη χώρα.

Αξιοποιώντας τη θεωρητική βάση των οικονομικών πολλαπλασιαστών, η ανάλυση ξεπερνά τις άμεσες επιπτώσεις από την αύξηση του ΦΠΑ και εξετάζει επίσης τις έμμεσες και επαγόμενες επιπτώσεις που προκύπτουν από την αλλοίωση των επιδράσεων σε διάφορους τομείς της οικονομίας.

Ενώ τα άμεσα αποτελέσματα είναι εκείνα που συνδέονται άμεσα με τη μειωμένη ζήτηση στο ξενοδοχείο και την ευρύτερη τουριστική βιομηχανία, οι έμμεσες επιπτώσεις αντιστοιχούν στις μεταβολές των δαπανών μέσω της αλυσίδας εφοδιασμού κάθε δραστηριότητας και τα επαγόμενα αποτελέσματα αναφέρονται σε αλλαγές στη δαπάνη του εισοδήματος άμεσα ή έμμεσα από την επηρεασμένη δραστηριότητα.

Η μεταβολή του συντελεστή ΦΠΑ τέθηκε σε ισχύ το 2015, ενώ ο αντίκτυπος στις τιμές καταλύματος στο ξενοδοχείο ξεκίνησε να φαίνεται βαθμιαία από το 2017 και μετά. Βάσει αυτού εκτιμήθηκε ότι σε σύγκριση με το σενάριο χωρίς αλλαγή, οι συνολικές δαπάνες για διαμονή σε ξενοδοχεία θα μπορούσαν να μειωθούν μεταξύ 290 και 480 εκατομμυρίων ευρώ κατά το πρώτο έτος του νέου καθεστώτος. Μέχρι το 2020, η μείωση αυτή των δαπανών εκτιμάται ότι κυμαίνεται μεταξύ 700 και 1200 εκατ. Ευρώ.

Αυτό υποδηλώνει ότι μεταξύ των 4 και 6,7 εκατομμυρίων διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταστήματα θα μπορούσε να χαθεί το 2015, το οποίο αναμένεται να αυξηθεί στα 9-15 εκατομμύρια τα επόμενα πέντε χρόνια. Για τον ξενοδοχειακό κλάδο, τους προμηθευτές και τους υπαλλήλους του ο αντίκτυπος φαίνεται να είναι πιο σημαντικός.

Στα πρώτα χρόνια του νέου καθεστώτος ΦΠΑ, εκτιμήθηκε ότι μεταξύ της οικονομίας της Ελλάδας και της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας από άμεσες, έμμεσες και επαχθείσες απώλειες μεταξύ 415 και 680 εκατομμυρίων ευρώ θα χαθούν κανάλια. Η απώλεια αυτή αναμένεται να αυξηθεί έως το 2020, φθάνοντας τα 1.000 και 1.700 εκατομμύρια περίπου. Μόνο στον ξενοδοχειακό κλάδο αυτό θα μεταφράσει σε απώλεια 10.000-17.000 θέσεων ισοδύναμου πλήρους απασχόλησης τα επόμενα 5 χρόνια.

Η εκτίμηση των ευρύτερων επιπτώσεων στον τουρισμό, και συγκεκριμένα εκείνων που αφορούν άλλους τουριστικούς τομείς, εκτιμάται ότι η μείωση της ζήτησης θα οδηγήσει σε πρόσθετες απώλειες μεταξύ 330 και 540 εκατομμυρίων ευρώ κατά το πρώτο έτος του νέου καθεστώτος, το οποίο αναμένεται να αυξηθεί έως το 2020 περίπου 700 και 1.200 εκατομμύρια ευρώ.

Με βάση τα ανωτέρω, η ανάλυση δείχνει ότι ο συνολικός συνδυασμός των επιπτώσεων κυμαίνεται από περίπου 750 έως 1.200 εκατομμύρια ευρώ το 2015, αυξάνοντας σε περίπου 1.800 έως 3.000 εκατομμύρια ευρώ κατά τα επόμενα πέντε χρόνια. Αυτές οι απώλειες αντιστοιχούν σε περίπου 0,39% - 0,64% του ΑΕΠ το 2015 και 0,83-1,36% του ΑΕΠ κατά την επόμενη πενταετία (ΕΥ,2015).

Αυτή η μείωση της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας θα μεταφράσει στη συνέχεια σε μια αρχική συνολική απώλεια περίπου 18.500-30.000 θέσεων εργασίας για την οικονομία, η οποία θα μπορούσε να φθάσει σχεδόν 44.000 έως 73.000 θέσεις εργασίας έως το 2020 όπως φαίνεται και από τον πίνακα που ακολουθεί.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lower bound of effects (in million euro)						
GVA	(748)	(1,241)	(1,609)	(1,669)	(1,731)	(1,795)
GVA as % of GDP	(0.39%)	(0.63%)	(0.80%)	(0.81%)	(0.82%)	(0.83%)
Employment (number of FTEs)	(18,491)	(30,685)	(39,781)	(41,257)	(42,787)	(44,374)
Tax Revenue	253	214	190	199	209	220
Upper bound of effects (in million euro)						
GVA	(1,227)	(2,036)	(2,640)	(2,738)	(2,840)	(2,945)
GVA as % of GDP	(0.64%)	(1.04%)	(1.32%)	(1.33%)	(1.35%)	(1.36%)
Employment (number of FTEs)	(30,340)	(50,348)	(65,273)	(67,695)	(70,207)	(72,810)
Tax Revenue	201	129	79	84	89	95

Source: EY Analysis

Όσον αφορά τη συνολική επίπτωση στα φορολογικά έσοδα, εκτιμήθηκε ότι τα δημοσιονομικά κέρδη πραγματοποιούνται κυρίως βραχυπρόθεσμα. Κατά το πρώτο έτος του νέου ΦΠΑ, ο συνολικός αντίκτυπος στα δημόσια έσοδα είχε αυξηθεί κατά 200-250 εκατομμύρια ευρώ, ανάλογα με την ελαστικότητα. Καθώς ο πλήρης αντίκτυπος πραγματοποιείται κατά τα επόμενα πέντε χρόνια, διαπιστώθηκε ότι μακροπρόθεσμα τα συνολικά φορολογικά έσοδα θα μπορούσαν να είναι μικρότερα. Μέχρι το 2020, ο συνολικός αντίκτυπος στα δημόσια έσοδα αναμένεται να αυξηθεί από 100 σε 200 εκατ. Ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Συμπεράσματα

Είναι κοινή πεποίθηση ότι για να είναι ανταγωνιστικά, τα ξενοδοχεία πρέπει να συμμετέχουν σε συζητήσεις στο διαδίκτυο, οικοδομώντας μια όλο και μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση γύρω από το εμπορικό σήμα τους, καθώς και δημιουργώντας υπάρχουσες σχέσεις με πιστούς και δυνητικούς πελάτες.

Συνολικά, η ποιοτική και εμπειρική ανάλυση μας υποδεικνύει μια ισχυρή περίπτωση μειωμένων φόρων στους τουρίστες προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των τουριστικών προορισμών και να υποστηριχθεί ο τοπικός τουριστικός τομέας. Δεδομένης της ανάγκης να αυξηθούν τα έσοδα, αφενός, και της ανάγκης διατήρησης της ανταγωνιστικότητας, αφετέρου, οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής πρέπει να σχεδιάσουν προσεκτικά το φορολογικό σύστημα ώστε να εξισορροπήσουν αυτούς τους αντικρουόμενους στόχους.

Υπάρχουν επιχειρήματα για την επιβολή φόρων στον τουριστικό τομέα, ιδίως τη χρήση φόρων για τη διόρθωση των αρνητικών επιπτώσεων του τουρισμού, οι οποίες διαφορετικά δεν θα συμπεριληφθούν στο κόστος που αντιμετωπίζει ο τουρίστας. Ωστόσο, ο τομέας είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος στις τιμές και τα στοιχεία δείχνουν ότι είναι όλο και περισσότερο, επομένως είναι σημαντικό το φορολογικό καθεστώς να μην

εμποδίζει την ανταγωνιστικότητά του. Επομένως υπάρχει ένα επιχείρημα για τη χαμηλή επιβάρυνση του τομέα.

Ωστόσο, οι φορολογικοί μοχλοί που διατίθενται στους φορείς χάραξης πολιτικής που προσπαθούν να μειώσουν την επιβάρυνση του τουριστικού τομέα είναι περιορισμένοι. Οι γενικοί φορολογικοί μοχλοί, όπως οι εταιρικοί φόροι και οι φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων, παρέχουν πολύ περιορισμένο περιθώριο στόχευσης σε συγκεκριμένο τομέα και ακόμη και αυτοί οι γενικοί φορολογικοί μοχλοί που ενδέχεται να είναι πιο επιδεκτικοί σε συγκεκριμένη στόχευση δεν παρέχουν στην πράξη επαρκή περιθώρια. Για παράδειγμα, τα περισσότερα κράτη μέλη εφαρμόζουν ήδη μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ στις υπηρεσίες που σχετίζονται με τον τουρισμό και πολλοί έχουν ελάχιστο ή καθόλου νόμιμο ύψος για να μειώσουν περαιτέρω αυτές τις τιμές.

Από την άλλη πλευρά, ειδικοί φόροι όπως ο φόρος κατοχής παρέχουν πολύ μεγαλύτερη ευελιξία στην προσαρμογή των φορολογικών συντελεστών και της βάσης και δεν υπόκεινται στους ίδιους πρακτικούς και νομικούς περιορισμούς όπως οι γενικοί φόροι. Οι παρακάτω συστάσεις περιλαμβάνουν μια σειρά ειδικών προβληματισμών που επιθυμούν να μεταρρυθμίσουν ή να εισαγάγουν τέτοιους φόρους στον τουρισμό.

Η μείωση των φόρων στον τουρισμό μπορεί να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα των τουριστικών προορισμών και να αποφέρει ευρύτερα οικονομικά οφέλη. Ωστόσο, αυτό πρέπει να εξισορροπηθεί με την απώλεια βραχυπρόθεσμων εσόδων και τις διασυννοριακές επιπτώσεις.

Η ανάλυση προτείνει μια ισχυρή οικονομική περίπτωση για τις χώρες που ανταγωνίζονται σε μεγάλο βαθμό για τους τουρίστες να μειώσουν τους ειδικούς φόρους στον τομέα, αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητά τους και επιτρέποντας να προσελκύσουν περισσότερους τουρίστες.

Ωστόσο, η μείωση των τουριστικών φόρων πρέπει να εξισορροπηθεί με τη βραχυπρόθεσμη απώλεια των φορολογικών εσόδων. Όπου τα κρατικά έσοδα επενδύονται στον τομέα του τουρισμού, αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς η μείωση των εσόδων μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να προσέχουν τους φορολογικούς συντελεστές σε ανταγωνιστικούς προορισμούς και ενδεχομένως να εξετάσουν τις συντονισμένες φορολογικές πολιτικές για να αποφύγουν τον αγώνα δρόμου προς τα κάτω.

Η αντιληπτή μοναδικότητα μιας τοποθεσίας έχει σχέση με την αποτελεσματικότητα του φορολογικού της καθεστώτος και οι κυβερνήσεις μπορούν να επηρεάσουν αυτό το θέμα. Η διάκριση στη μοναδικότητα μεταξύ των εμπορεύσιμων στοιχείων διαφορετικών προορισμών έχει πραγματικές επιπτώσεις στην ελαστικότητα της τιμής αυτής της τοποθεσίας, με σαφείς επιπτώσεις στην καταλληλότητα διαφόρων φόρων και φορολογικών επιπέδων.

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να γνωρίζουν αυτούς τους παράγοντες κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή τουριστικών φόρων στις αντίστοιχες οικονομίες τους. Οι κυβερνήσεις μπορούν επίσης να συμβάλουν στη βελτίωση της αντίληψης της μοναδικότητας, υποστηρίζοντας την προώθηση των μοναδικών πτυχών της χώρας είτε μέσω υποστηρικτικής ρύθμισης ανοίγοντας για παράδειγμα μοναδικά γεωγραφικά αξιοθέατα στον αειφόρο τουρισμό, διακριτικό διεθνές τουριστικό μάρκετινγκ ή επενδύσεις στην απαραίτητη υποδομή.

Οι κυβερνήσεις μπορούν να αυξήσουν τη δημόσια και τομεακή στήριξη για έναν νέο φόρο μέσω του τρόπου με τον οποίο εισάγεται αυτός ο φόρος. Τα μέτρα για την αύξηση της αγοράς από τον κλάδο θα πρέπει να περιλαμβάνουν έγκαιρη κοινοποίηση της πρόθεσης της κυβέρνησης να εξετάσει την εισαγωγή ενός τέτοιου φόρου και μια διαδικασία κατάλληλης δέσμευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Αν και μπορεί να μην είναι βέλτιστη από οικονομικής απόψεως, από πολιτική άποψη, τέτοιου είδους φόροι μπορούν επίσης να ληφθούν και να γίνουν αποδεκτοί από τον κλάδο εάν τα έσοδα που έχουν αφαιρεθεί δεσμευθούν για την υποστήριξη του τουριστικού τομέα. Οποιαδήποτε υποθήκη πρέπει να γίνει με διαφάνεια και ενδεχομένως ακόμη και με τη συμμετοχή του ίδιου του κλάδου.

Ωστόσο, ο τομέας είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος στις τιμές και είναι σημαντικό το φορολογικό καθεστώς να μην εμποδίζει την ανταγωνιστικότητά του. Η οικονομική θεωρία υποδηλώνει ότι οι φόροι μπορούν να έχουν στρεβλωτικό αποτέλεσμα στις αγορές. Επιπλέον, οι φόροι μπορούν να έχουν αποσταθεροποιητική επίδραση στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού και κατ' επέκταση και στον ξενοδοχειακό, οι οποίες λειτουργούν συχνά σε πολύ χαμηλά περιθώρια κέρδους.

Ο τουρισμός είναι επίσης ίσως μοναδικός σε σύγκριση με άλλες βιομηχανίες στις φορολογικές του συνέπειες, δεδομένου ότι οι περισσότερες τουριστικές υπηρεσίες καταναλώνονται στον προορισμό και όχι στον τόπο κατοικίας του καταναλωτή. Ως αποτέλεσμα, ένας τουριστικός φόρος που εισπράττεται στον προορισμό μπορεί να θεωρηθεί ως μορφή φόρου κατά την εξαγωγή, η οποία, από οικονομική άποψη, μπορεί να θεωρηθεί ως μια μορφή αντι-ανταγωνιστικής συμπεριφοράς που μπορεί να οδηγήσει σε στρεβλώσεις της αγοράς, αναποτελεσματικότητα και τελικά απώλεια στην ευημερία των καταναλωτών.

Επιπλέον, η μεταβολή των φόρων στον τουρισμό επηρεάζει όχι μόνο τις εξαγωγές τουρισμού δηλαδή τους επισκέπτες και τα συναφή έσοδα από το εξωτερικό, αλλά και τις αποφάσεις των εγχώριων τουριστών.

Επίσης, ενώ η ευαισθησία των τιμών των τουριστών σε μια μεταβολή της τιμής καθοδηγείται από διάφορους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών για τη θέση παραγόντων και του σκοπού των ταξιδιών των ίδιων των τουριστών, η ευαισθησία των τιμών στον τουρισμό γενικά αυξάνεται.

Με την ανάπτυξη ιστοσελίδων σύγκρισης τιμών και τη διαθεσιμότητα ηλεκτρονικών αξιολογήσεων που παρέχουν καλύτερες πληροφορίες για την ποιότητα, οι καταναλωτές έχουν γίνει πολύ καλύτερα ενημερωμένοι σχετικά με την τιμή και την ποιότητα των ανταγωνιστικών προορισμών, επηρεάζοντας τις αποφάσεις τους σε προορισμούς διακοπών. Επομένως, είναι όλο και πιο σημαντικό από ποτέ οι χώρες να διατηρούν την ανταγωνιστικότητά τους ως προς τις τιμές για την προσέλκυση τουριστών.

Επομένως, δημιουργείται ένα επιχείρημα για τη χαμηλή διατήρηση των φόρων στον τομέα, αλλά οι γενικοί φορολογικοί μοχλοί παρέχουν λιγότερα περιθώρια προσαρμογής από τους ειδικούς φόρους του τουρισμού. Ένα κοινό θέμα που προκύπτει από την έκθεση είναι ότι το επίπεδο ανταγωνιστικότητας του τουριστικού τομέα μιας χώρας εξαρτάται τόσο από παράγοντες που σχετίζονται με την τιμή όσο και από παράγοντες που δεν σχετίζονται με τις τιμές, οι οποίοι επηρεάζονται άμεσα από τη φορολογία.

Ενώ οι ειδικοί φόροι του τουρισμού επηρεάζουν άμεσα την τιμή του τουρισμού, τα έσοδα από οποιαδήποτε φορολογική βάση μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη

βελτίωση των μη σχετικών παραγόντων όπως οι υποδομές και οι πολιτιστικοί χώροι. Εκτός από τον ΦΠΑ, οι γενικοί φόροι δεν χρησιμοποιούνται για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού τομέα.

Βάσει της αρχής της μη διακριτικής μεταχείρισης και των θεμιτών πολιτικών ανταγωνισμού, τα κράτη μέλη δεν έχουν γενικά τη δυνατότητα να σχεδιάζουν φορολογικές πολιτικές κατά τρόπο που να μπορεί να στρεβλώσει την αγορά και να οδηγήσει σε αθέμιτα οικονομικά πλεονεκτήματα για συγκεκριμένο φορέα εκμετάλλευσης και τομέα.

Συνεπώς, πρέπει να χρησιμοποιούνται οι γενικοί φόροι ως μοχλός για την προώθηση του τουριστικού τομέα και αυτός ο περιορισμός αντικατοπτρίζεται στα ποσοστά που παρατηρούμε σε ολόκληρη την ΕΕ. Ακόμη και σε εκείνες τις περιπτώσεις παρέχεται στοχοθετημένη υποστήριξη σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις μέσω φορολογικών κινήτρων ενώ περιορισμοί στους πόρους και την πληροφορία τείνουν να σημαίνουν ότι η στήριξη αυτή απευθύνεται σε κριτήρια όπως η ηλικία και το μέγεθος της επιχείρησης, και όχι συγκεκριμένες επιχειρήσεις, κλάδοι ή τεχνολογίες.

Για χώρες εκτός ΕΕ όπου υπάρχουν λιγότερο περιοριστικές αρχές φορολογικού σχεδιασμού, δεν βρήκαμε σημαντικά στοιχεία που να υποδεικνύουν ότι οι γενικοί φόροι με τους κανονικούς συντελεστές χρησιμοποιήθηκαν για να στοχεύσουν συγκεκριμένο τομέα.

Αξίζει όμως να σημειωθεί ότι, όταν οι κυβερνήσεις διακρίνουν τους συντελεστές φορολογίας εισοδήματος εταιρειών βάσει κριτηρίων εσόδων / μεγεθών, αυτό πιθανότατα θα είναι έμμεσα στο τουριστικό τομέα.

Ένας δυσανάλογος αριθμός επιχειρηματιών στον τομέα του τουρισμού μπορεί να ταξινομηθεί ως μικρή ή μεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ), οπότε οι χαμηλοί συντελεστές φορολογίας των επιχειρήσεων για τις ΜΜΕ είναι πιθανό να έχουν κάποια θετική επίδραση στον τομέα, ακόμη και όταν αυτές οι πολιτικές δεν αποσκοπούν στον στόχο του τουρισμού.

Η μόνη εξαίρεση είναι ο ΦΠΑ. Ωστόσο, όπως ήδη περιγράψαμε, τα περισσότερα κράτη μέλη εφαρμόζουν ήδη μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ στα περισσότερα αγαθά και υπηρεσίες που συνδέονται στενά με την τουριστική δραστηριότητα και ως εκ τούτου

δεν έχουν πολλά περιθώρια να τα προσαρμόσουν περαιτέρω λόγω των νομικών περιορισμών στους συντελεστές ΦΠΑ. Για παράδειγμα, εάν τα κράτη μέλη επιθυμούν να μειώσουν περαιτέρω τους συντελεστές ΦΠΑ για τη στέγαση χωρίς να αλλάξουν ή να προστεθούν νέοι μειωμένοι συντελεστές, στην πράξη είναι δυνατές μόνο οι ακόλουθες επιλογές μείωσης:

4.2 Προτάσεις

Η μείωση των φόρων στον τουρισμό μπορεί να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα των τουριστικών προορισμών και να αποφέρει ευρύτερα οικονομικά οφέλη. Ωστόσο, αυτό πρέπει να εξισορροπηθεί με την απώλεια των βραχυπρόθεσμων δημόσιων εσόδων και τις διασυννοριακές επιπτώσεις

Η τουριστική βιομηχανία συμβάλλει σημαντικά στην οικονομία της ΕΕ και ως εκ τούτου η μείωση των γενικών ή / και ειδικών φόρων στον τουρισμό αναμένεται να τονώσει την οικονομική ανάπτυξη μέσω άμεσων, έμμεσων και επαγόμενων διαύλων.

Η πλειοψηφία των κρατών μελών της ΕΕ εφαρμόζει ήδη μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ για τις κατηγορίες κατανάλωσης και συνεπώς το πεδίο εφαρμογής του ποσοστού ΦΠΑ για την τόνωση της ζήτησης στον τουρισμό είναι περιορισμένο.

Καθώς ο ΦΠΑ επιβαρύνει τους κατοίκους και τους μη κατοίκους, αποτελεί επίσης σημαντική φορολογική βάση, με αποτέλεσμα η μείωση των συντελεστών να έχει σημαντική επίπτωση στα φορολογικά έσοδα.

Ωστόσο, υπάρχουν μεγαλύτερα περιθώρια δικαιοδοσίας για την προσαρμογή των συντελεστών φορολόγησης της απασχόλησης. Η οικονομική μας ανάλυση δείχνει ότι ο βαθμός στον οποίο αναμένεται ότι η μείωση των τουριστικών φόρων θα εισρεύσει στην ευρύτερη οικονομία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από: (1) το επίπεδο μετακύλισης των μειωμένων φόρων στις τιμές καταναλωτή, και (2) την ελαστικότητα της ζήτησης σε σχέση με τις τιμές.

Η ακαδημαϊκή έρευνα υποδηλώνει τόσο υψηλό βαθμό διέλευσης, ιδιαίτερα μακροπρόθεσμα, όσο και υψηλή ελαστικότητα της ζήτησης, ιδίως για παράκτιους τουριστικούς προορισμούς. Αυτό σημαίνει ότι η μείωση των φόρων που επιβάλλονται

στους τουρίστες είναι πιθανό να έχει δυσανάλογα μεγάλο θετικό αντίκτυπο στις τουριστικές ροές και κατά συνέπεια στην ευρύτερη οικονομία.

Ένα κοινό θέμα είναι ότι η αντιληπτή μοναδικότητα ενός προορισμού παίζει σημαντικό ρόλο στον προσδιορισμό του πως οι ευέλικτοι επισκέπτες της αναψυχής επιλέγουν τον προορισμό διακοπών (η ελαστικότητα της ζήτησης του τουρισμού σε μια τοποθεσία).

Οι τοποθεσίες, οι οποίες προσφέρουν γνωστά, εξαιρετικά μοναδικά ορόσημα και πολιτιστικά αξιοθέατα, θεωρούνται ότι έχουν σχετικά ανελαστική ζήτηση από τους επισκέπτες της αναψυχής, ενώ τοποθεσίες που μπορούν να θεωρηθούν ως υποκατάστατα, όπως οι μεσογειακοί προορισμοί για τον ήλιο και τη θάλασσα, θεωρούνται ότι έχουν σχετικά ελαστική ζήτηση ως προς την τιμή.

Με τη διαθεσιμότητα εργαλείων σύγκρισης των τιμών, οι προγραμματιστές διακοπών είναι όλο και πιο ευαίσθητοι στις τιμές, καθώς είναι πιο ικανοί να συγκρίνουν εύκολα τα πακέτα διακοπών μεταξύ παρόμοιων προορισμών, αυξάνοντας τον αντίκτυπο των τιμών στις αποφάσεις σχετικά με τις τοποθεσίες. Αυτό συχνά αναφέρεται ως η διασταυρούμενη ελαστικότητα της ζήτησης ως προς την τιμή, η οποία μετρά πως η ζήτηση επηρεάζει μια διακύμανση της τιμής σε υποκατάστατο σημείο.

Δεδομένης της προφανούς διάκρισης στη μοναδικότητα μεταξύ των εμπορεύσιμων στοιχείων διαφορετικών προορισμών και της επακόλουθης επίπτωσης στην ελαστικότητα των τιμών αυτής της τοποθεσίας, υπάρχουν σαφείς επιπτώσεις στην καταλληλότητα των διαφόρων φόρων και επιπέδων φορολογίας.

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να γνωρίζουν αυτούς τους παράγοντες κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή τουριστικών φόρων στις αντίστοιχες οικονομίες τους. Σε ένα βαθμό αυτό μπορεί να παρατηρηθεί ήδη, καθώς οι τοποθεσίες που θεωρούνται ότι έχουν μια πιο μοναδική τουριστική προσφορά φαίνεται να εφαρμόζουν πιο περίπλοκα φορολογικά καθεστώτα στον τομέα του τουρισμού.

Η αντίληψη της μοναδικότητας δεν είναι ένα στατικό φαινόμενο και μπορεί να εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου είτε φυσικά είτε με κάποια εσκεμμένη ενθάρρυνση. Η πραγματικότητα είναι ότι όλοι οι προορισμοί είναι μοναδικοί με κάποιο τρόπο είτε στη γεωγραφία, στην ιστορία, στον πολιτισμό ή σε συνδυασμό όλων αλλά

είναι είτε θεωρούνται ή όχι από τους τουρίστες ως μοναδικές που επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι ευαίσθητοι στην τιμή τουρίστες είναι επίσκεψη.

Οι κυβερνήσεις μπορούν να βοηθήσουν να μετατοπιστεί θετικά αυτή η αντίληψη, υποστηρίζοντας την προώθηση των μοναδικών πτυχών της χώρας, είτε μέσω υποστηρικτικής ρύθμισης, για παράδειγμα ανοίγοντας μοναδικά γεωγραφικά αξιοθέατα στον αειφόρο τουρισμό, διακριτικού διεθνούς τουριστικού μάρκετινγκ ή επενδύσεων στην απαραίτητη υποδομή. Το κλειδί για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι ένα λειτουργικό φορολογικό σύστημα, το οποίο παρέχει στις κυβερνήσεις τα έσοδα που χρειάζονται για την παροχή αυτής της υποστήριξης.

Είναι ενδιαφέρον, στο πλαίσιο της ΕΕ, ότι αυτό το στοιχείο μοναδικότητας είναι ο κύριος παράγοντας που συμβάλλει στις ηγετικές θέσεις των ευρωπαϊκών χωρών στην κατάταξη του τουρισμού, σε αντίθεση με την ανταγωνιστικότητα των τιμών.

Εκτός από τις παραμέτρους πολιτικής ενός συγκεκριμένου φόρου, διαπιστώσαμε από τη μελέτη αυτή ότι ο τρόπος εισαγωγής και διαχείρισης ενός φόρου μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στον τρόπο με τον οποίο ο τομέας ανταποκρίνεται σε αυτόν.

Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τους τουριστικούς φόρους, καθώς οι αλλαγές στη βιομηχανία είναι ευρέως γνωστές, υπάρχουν πολλά δημοφιλή εργαλεία σύγκρισης και ανασκόπησης των τιμών που είναι άμεσα διαθέσιμα στους υποψήφιους τουρίστες και οι ίδιοι οι φόροι είναι περισσότερο ορατοί στο ευρύ κοινό από τους περισσότερους φόρους.

Τα μέτρα για την αύξηση της εξαγοράς από τον κλάδο θα πρέπει να περιλαμβάνουν έγκαιρη κοινοποίηση της πρόθεσης της κυβέρνησης να εξετάσει την εισαγωγή τέτοιου φόρου, να επιτρέψει στον κλάδο να προγραμματίσει και να ενημερώσει τους πελάτες ανάλογα με τις ανάγκες και μια διαδικασία κατάλληλης δέσμευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Εκτός από την αύξηση του buy-in, αυτό βοηθά επίσης να διασφαλιστεί ότι ο φόρος που τελικά εισάγεται είναι κατάλληλος για το σκοπό.

Τέτοιοι φόροι μπορούν επίσης να ληφθούν καλύτερα και να γίνουν δεκτοί από τη βιομηχανία, εάν τα έσοδα που έχουν συγκεντρωθεί αντισταθμιστούν με αξιοπιστία για την υποστήριξη του τουριστικού τομέα. Ενώ, αφενός, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η υποθήκη εμποδίζει τεχνητά την αξιοποίηση της κρατικής χρηματοδότησης

ανεξαρτήτως του τομέα από τον οποίο προέρχονται τα έσοδα, αφετέρου πραγματικοί πολιτικοί περιορισμοί μπορεί να σημαίνουν ότι χωρίς την υπόσχεση αύξησης των επενδύσεων στον τομέα, οι φορείς χάραξης πολιτικής θα μπορούσαν να αγωνιστούν για να επιτύχουν την υποστήριξη που χρειάζονται για να εισαγάγουν έναν τέτοιο φόρο.

Βιβλιογραφία

OECD Tax Policy Studies(2015), Taxation of SMEs in OECD and G20 Countries, No:23, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264243507-en>

European Commission(2005), The new SME definition; User guide and model declaration, EC Publishing, Brussels, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf.

OECD (2015), Entrepreneurship at a Glance 2015, OECD Publishing, Paris, http://dx.doi.org/10.1787/entrepreneur_aag_2015_en.

European Commission(2015), SME Taxation in Europe An Empirical Study of Applied Corporate Income Taxation for SMEs compared to Large Enterprises, European Union, Brussels.

OECD (2009), Taxation of SMEs: Key Issues and Policy Considerations, OECD Tax Policy Studies, No:18, OECD Publishing, Paris, http://dx.doi.org/10.1787/9789264024748_en

Travel & Tourism: Economic Impact 2016, Annual Update Summary, World Travel & Tourism Council (WTTC).

Verma, R., Stock, D., & McKarthy, L., 2012, “Customer preferences for online, social media and mobile innovations in the hospitality industry”. Cornell Quarterly Hospitality

Victor T. C. Middleton, 1996, "Marketing in Travel and Tourism", 2nd edition, ButterworthHeinemann Ltd, Oxford

Xiang, Z. & Gretzel, U., 2010, "Role of social media in online travel information search". *Management Tourism*

Xiang, Z., Magnini, VP, & Fesenmaier, DR, 2015, "Information technology and consumer behavior in travel and tourism: Insights from travel planning using the internet." *Retailing and Journal Consumer Services*

Zeng, B. & Gerritsen, R., 2014, "What do we know about social media in tourism? A review". *Management Perspectives Tourism*

Pagano, P. and F. Schivardi (2003), "Firm Size Distribution and Growth", *Scandinavian Journal of Economics* 105, 255–274.

Price Waterhouse Coopers and World Bank (2006), *Paying Taxes: The Global Picture*, World Bank Technical Report, Washington DC.

World Bank (2007), *Doing Business 2007: How to Reform*, World Bank, Washington DC